

Brassói Lapok

XXXVIII. évfolyam
99. szám

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Szombat
1932. évi április 30

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldre havonként 60 lej, postai szétküldéssel; Brassóban és mindazon helységeken, ahol a kihordás nem posta útján történik, a kihordónak a kézbesítési díj külön megfizetendő. Ez a kézbesítési díj Brassóban havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — Az előfizetési díj átutalható postautalványon vagy fizethető nyugta ellenében a lap utolsó oldalán felsorolt pénzbeszedő-megbízottaink kezéhez. Magyarországon postatakarékpénztári számlánk száma 12,174. **HIRDETESEK** díja 6 lej, szövegoldalón elhelyezve 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Két szék között a német kormány

Jobbra és balra egyszerre tárgyal Brüning

Ha Brüning Hitlerék kezére játsza a porosz kormányt, a szociáldemokraták ellene fordulnak a birodalmi gyűlésben

Berlin, április 28.

A német belpolitikai élet ebben a pillanatban még teljesen kialakulatlan. Hitler elég világosan és érthetően leszögezte követeléseit s most a helyzet kialakulása attól függ, hogy a Poroszországban jelenleg uralmon levő szociáldemokrata Braun-Severing-kabinet lemondásáig a centrumnak, vagy Hitleréknek sikerül-e a többségi koalíciót összehozni?

Ez az egyetlen probléma alkotja a pillanatban a német belpolitikai élet gerincét. Ma azonban még korai volna akármilyen irányban is következtetéseket levonni és biztosan megrajzolni azokat a kereteket, amelyek között a porosz vá-

ser nemzeti szociálista képviselőt, a porosz Landtag elnökévé pedig Kube képviselőt nevezzék ki, a centrum nem tudja „belpolitikai programnak elfogadni”.

A nemzeti szociálisták és a centrum között tehát még semmiféle együttműködésről nem lehet beszélni. De ugyanezzel a baloldali koalíció terve sincs a megvalósulás stádiumában. Beszámoltunk már arról, hogy a kommunisták proletárfőfront kiépítésére hívták meg a szociáldemokratákat sőt ezt az ajánlatot a keresztényszociálista szervezetek felé is megismételték.

Az antifasiszta blokk ügye is azonban egyelőre csak a tárgyalások stádiumában van.

A helyzetet előreláthatólag csak a porosz tartományi gyűlés első napjai alakítják ki, amikor is szavazásra kerül a

sor a Geschäftsordnung fölött. Ismeretes a kommunistáknak az az álláspontja, hogy minden változtatást mereven elneveznek e kérdés körül, úgy, hogy magatartásuk végső következménye mégis a nemzeti szociálisták és a centrum-párt közötti koalíció megalakítása lehet.

Összehívták a német birodalmi gyűlést.

A német belpolitikai élet komolyságára jellemző az a körülmény is, hogy

a birodalmi kormány a szerdán délután tartott minisztertanácson elhatározta, hogy május 9-re a birodalmi gyűlést is összehívja.

Most már nemcsak a horogkeresztes sajtó, hanem más pártárnyalatu lapok is egyhanguan azt hangoztatják, hogy

a Brüning-kormány helyzete igen kri-

tikussá vált.

A jobboldali sajtó különben nyíltan hangoztatja, hogy Gröner birodalmi belügyminiszter és Meissner államtitkár, Hindenburg elnök kabinetfőnöke, rövidesen lemond, sőt távozási tervei vannak az egész Brüning-kabine nek is.

Kormánykörökben természetesen erőlyesen cáfolják ezeket a híreket. A legfrissebb berlini jelentések szerint egyébként

a centumpárt valóban folytat félhivatalos tárgyalásokat a nemzeti szociálistákkal, de ugyanakkor tárgyal a szociáldemokratákkal is.

Brüning ravasz taktikával két irányban is biztosítani akarja magát a porosz tartományi gyűlés összeülésétől idejére, miután a

szociáldemokrata párt azt a határozatot hozta, hogy a birodalmi gyűlésben való magatartását a porosz kormány problémájának a megoldásától teszi függővé.

Náci-kormány alakul Anhaltban.

Anhaltban is vasárnap zajlottak le a tartománygyűlési választások s azoknak mérlege a nemzeti szociálisták javára billent. Most megindultak a tárgyalások abban az irányban, hogy a tartományi kormányt megalakítsák és minden jel arra mutat, hogy

Anhaltban éppen a választási eredmények alapján hitlerista kormány fogja az ügyek vezetését átvenni.

Argetoianu is sokalja a francia ellenőrök igényeit

Könyörtelenül elbocsátják a napidijasokat és a szolgálatban levő nyugdíjasokat

Bukarest, április 28.

Ebben az évben a belpolitikai életnek aligha lesz nyugodt husvéti ünnepe. Az ünnepi hangulat legfeljebb abban nyilvánul meg, hogy

a kormány két oszlopa, Jorga és Argetoianu elvonul Bukarestből,

talán azért is, hogy ne legyen szem előtt és főképpen ne legyen könnyen megközelíthető azok részéről, akik a francia szakértőktől parancsolt nagy takarékoságtól és az ezzel járó esetleges nagyvárakozástól indokoltan félnek s így megkísérik majd a pártpolitikai érdekre való hivatkozást.

Az államtitkári állásoknak nagyrésze ugyanis, — most már egészen bizonyos ez — el fog hullani a takarékoság csatamezején. Ezzel kapcsolatban sor kerül a kormány tüzetes átszervezésére is. Azok a szempontok, amelyek az átszervezést elháríthatatlanná teszik, a következők:

1. Nemcsak az alsóbb tisztviselő rétegeknél, hanem felül is csökkenteni kell a kiadásokat. (Államtitkárságok és egyes minisztériumok megszüntetése.)

2. Meg kell erősíteni a kormány tekintélyét abból a szempontból, hogy a tervbevett szigorú takarékosági intézkedések ódiúmnál könnyebben tudja elviselni.

3. Növelni kell a kormány teljesítőképességét új és értékes elemek bevonásával.

Kik lesznek, akik elhullanak a rostán és kik lesznek, akik az új rezsimben keresethez és hatalomhoz jutnak? Ezt még nem lehet tudni most.

Biztos, hogy nagy harcok lesznek, különösen a kormánypárt kebelében.

Olyan dolgok ezek, amelyek teljesen il-

letlenek és alkalmatlanok a husvéti ünnepek megünnelésénél.

Jorga és Argetoianu már el is hagyták Bukarestet s csak a husvéti ünnepek után térnek vissza az akkor már teljes erővel zugó és zajgó belpolitikai porondra.

A B-LISTA ELSŐ ALDOZATAI...

Bizonyos, hogy a francia szakértők erőteljes fellépésére született meg az a feltűnően erőteljes hangú körrendelet, amit Argetoianu belügy- és pénzügyminiszter megküldött az összes prefektusoknak és polgármesterek hivataloknak. Ez a rendelet, amint a tartalmából ki is tűnik, már régóta aktuális lett volna. A költségvetési viharok során rendelte el a kormány azt, hogy

az összes napidijasokat és alkalmazott nyugdíjasokat bocsássák el a közhivatalokból,

mert az államkassza napidíjak címén többé nem utal ki fizetéseket. A rendelet megszületett, de nem hajtották végre. Most aztán a belügyminiszter, aki egyben pénzügyminiszter is,

rendkívül szigorú hangon fődönt rá a prefektusokra és polgármesterekre s bejelenti nekik, hogy amennyiben a napidíjasok azonnali elbocsátását nem vinnék keresztül, úgy személy szerint teszi őket felelőssé, — anyagilag is.

Fizessék ők a napidíjasokat, ha bármilyen okból nem tudják, vagy nem akarják végrehajtani a régi rendeletet.

Itt említjük meg, hogy a kormány felhívást intézett az összes minisztériumokhoz, kérve őket, hogy

záros határidőn belül pontos kimutatásokat közöljenek tisztviselői állományukról.

Tisztviselői körökben veszedelmes előjelnek tekintik ezt az összeírást...

Valami nem stimmel...

A francia államkölcsön kérdésével kapcsolatban a Cuvantul igen nagy feltűnést keltő cikket írt. A cikk tartalma röviden ez:

szélnék eresztene, megtizedelni Románia tisztviselői gárdáját csak azért, hogy az ország pontosan tudja fizetni külföldi adóssága kamatait, ez több, mint botorság, ez súlyos véték az ország érdeke ellen.

Ez a hang már régóta esedékes lett volna az ellenzéki sajtó részéről. A politikai körök izgalma nem is maga a hang váltotta ki, hanem az a tény, hogy a Cuvantul közgazdasági szempontjait köztudomásúlag Argetoianu pénzügyminiszter maga irányítja. Tehát, vagy talán éppen tőle ered ez a rendkívül súlyos beállítást?

Ugy tűnik fel, mintha a pénzügyminiszter és Rist között megkezdődött volna a harc.

Egyáltalában nem valószínűtlen, hiszen a francia pénzügyi szakértők raja csak azért jött ide, hogy biztosítsa Románia fizetőképességét a külföld felé. Mindegy, hogy itthon mekkora áldozatokat kell hozni!

Ezzel szemben az is igaz, hogy Franciaország, mint állam, maga is áldozni kíván ezért valamit. Azt az egymilliárdos kölcsönt, aminek kellő biztosítékokat keres és talál s amelyre — az Epoca szerint — már a kölcsönszerződés aláírása előtt is kész előleget adni, ha a francia szakértők nyugodtan dolgozhatnak, az a kormány vállalja a francia gyámok dást.

Gregor Strasser, a nemzeti szociálisták porosz miniszterelnökjelöltje.

lasztásokon előrenyomult jobboldal miatt megbotlyagott erőviszonyok ismét egyensúlyba helyezkedhetnek.

Annak ellenére, hogy a centumpárt vezetésége leghatározottabban cáfolta azt a hírt, mintha a nemzeti szociálistákkal a tárgyalások folynának a koalíció megkötésére,

a tárgyalások a kulisszák mögött tovább tartanak. Kaas prelátus, a centumpárt egyik vezetőegyenése, Berlinbe érkezett s ugyancsak Berlinbe utazott a Horogkeresztes vezér, Hitler is.

Berlini jelentések szerint a centrum ugyan nem kezd tárgyalásokat a nemzeti szociálistákkal, viszont azok elől nem is ér ki, addig azonban semmiféle konkrét tárgyalásba nem bocsátkozik, amíg Brüning kancellár Genfből vissza nem érkezik. A centumpártnak ugyanis az az álláspontja, hogy amennyiben sikerülne is a nemzeti szociálista-centumpárti koalíciót nyílna, a

az együttműködésnek legelső feltétele az volna, hogy Hitler a német birodalom jelenlegi külpolitikai irányelveket fogadja el.

A centrum egyébként belpolitikai tekintetben is tisztán szeretné látni Hitler programját, mert azt a követelést, hogy porosz miniszterelnöknek Gregor Stras-

Feltáruhnak a sörkartell belső titkai

Utolsó percig dolgoztatták, azután fizetés nélkül kidobták a felosztatott sörkartell tisztviselőit — Miért borult fel a kartell? — Az ilfovi törvényszék turpis cauzá-nak minősítette a kartellszerződést — Nem tudják likvidálni a kartellt

Kolozsvár, április 28.

Április 26-án az erdélyi sörgyárak egy részének delegátusai újabb értekezletet tartottak Kolozsváron, hogy megkíséreljék előbbre vinni a január elsejével megszűnt sörkartell likvidálásának az ügyét. Addig, amíg a kartell fennállott, ugyancsak sok furcsaság történt körülötte, most pedig az derült ki, hogy a kartell nem tud likvidálni.

Olyan körülmények akadályozták meg a végleges felszámolást, amelyek már a kartell megalakulásakor előrevetették az árnyékukat

és végül is a kartell felbontásához vezettek, sőt túl is élték azt és ki tudja, milyen komplikációkat fognak még a sörparban előidézni.

Ugyanekkor egy csomó per is megindult a kartell ellen. Ezek közül legjellemzőbb a kartell volt tisztviselőinek a keresete, hogy a felmondási idejükre járó és utolsó percig ledolgozott járandóságait megkaphassák. Ennek a pernek a során már eddig is olyan részletek kerültek nyilvánosságra a kartell belső életéből, amelyek nem válnak különösebb dicsőségre a sörgyáraknak és a kartell intézményének.

BEPERELIK A TEMESVÁRI SÖRGYÁRAT

Mint ismeretes, 1931. szeptember elsején tartotta meg a kartell utolsó ülését, amelyen szavazattöbbséggel kimondták, hogy december 31-ikével megszűnik a kartell. Ezen a gyűlésen a Czell Károly csoport már nem vett részt, miután az még 1931. júniusában, egy bírói ítélet alapján a kartellból kilépettnek tekintette magát. Ez a tény adta meg a sörkartellnek a kegyelemfőfőst, amelyre alaposan megérett volt már.

A kartell megszűnésére vezető konfliktus egy szerződésből keletkezett, amelyet a Temesvári Sörgyár még 1928-ban kötött egy bukaresti sörraktárossal, akinek átadta gyártmányainak képviseletét.

Később, amikor megalakult a kartell, amelybe a Temesvári Sörgyár is belépett, a szerződés aláírásakor, a kvóta megállapításánál csak a már létező raktárakat fogadták el a tagok és miután a Temesvári Sörgyár nem közölte, hogy neki Bukarestben képviselete van, erről a piacról kimaradt a kartellszerződés alapján. Miután emiatt a bukaresti sörraktáros nem kapott árut a gyártól, az ilfovi törvényszéknél pert indított ellene. A bíróság előtt a Temesvári Sörgyár bemutatta a kartellszerződést, amelyet dr. Fekete Manó, az ismert kartellüggyvéd készített és ezzel indokolta meg, hogy nem tudott a bukaresti céggel kötött szerződésének eleget tenni.

A bíróság azonban kimondta, hogy a sörkartell szerződése eleve erkölcstelen és érvénytelen, mert kimondottan a fogyasztók ellen jött létre, ami jogi nyelven turpis cauzának minősítendő

és ezért marasztaló ítéletet hozott a Temesvári Sörgyár ellen, ugyanakkor pedig kimondta, hogy a bukaresti raktárossal kötött szerződés teljes jogérvénnyel bír.

NYOLCEZER HEKTÓ SÖR TÖRTÉNETE

Ez az ítélet lehetetlen helyzetbe hozta a Temesvári Sörgyárat, amely időközben a Czell-csoport érdekeltségébe ment át. A kartellszerződés tudvalevően minden gyár számára bizonyos kvótát állapított meg az egész sörtermelésből és a Czell-csoport ekkor már túl is lépte volt ezt a mennyiséget, amiért

a szerződés értelmében köteles lett volna mintegy 8000 hektóliter sört a Bürger-féle marosvásárhelyi sörgyártól, raktárosi árban átvenni,

miután a Bürger-gyár a kartell megalakulása óta minuszban volt, vagyis nem adta el a részére biztosított nagy kvótát.

Hogy miképpen történt ez, arról külön fejezetet lehetne írni. Itt csak arra utalunk, hogy dr. Fekete Manó, a kartellszerződés szüldője, azelőtt is szoros kapcsolatban volt Bürger Alberttel, aki a sörkartell elnöke lett. Ez a tény megkönnyíti a választ arra a kérdésre, hogy olyan gyenge volt-e a Bürger-sör, hogy azért nem fogyott, vagy pedig a marosvásárhelyi gyár szándékosan nem termelte ki az önmagának jómagasan megállapított mennyiséget, mert hiszen az pénzbe került, költséges az eladása és nem is biztos, hogy el tudja adni, viszont, ha nem termel, akkor

a ki nem használt mennyiséget megfizetik neki készpénzben és minden munka, költség és kockázat nélkül, azok a gyárak, amelyeknek nagy befektetéssel, munkával és rizikóval sikerült a kvótán túlmenő mennyiséget árulni eladni.

A Bürger-gyár nyolcezer hektó sörrel maradt el, ami azt jelentette, hogy a Czell-csoport brassói és temesvári gyárjai a saját raktáraiknak Bürger-sört kellett adniuk, amelyet hektóliterenként 1800 lejért szállított volna nekik Bürger. Vagyis a Czell-csoport ráfizette volna erre az önköltségi ár és az 1800 lej közötti különbözetet, azonkívül pedig a saját söre is a nyakán marad.

RAVASZ DOLOG EGY KARTELL-SZERZŐDÉS

A sarokba szorított Czell-csoport kezdett élni a gyanuperral, hogy az egész sörkartell erre a kvóta ki nem használására építették fel, de segíteni nem igen tudott a dolgon, mert nem engedte a pönálé. A kartell tagjai ugyanis az ilyen kiegyenlítési szállításokból eredő elszámolások biztosítékul fejenként 6

—7 millió lej értékű váltót, és betétkönyvet helyeztek letétbe a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbanknál. És a szerződés alapján a kartell elnökének joga volt ahhoz, hogy a mennyiben valamelyik gyár, amely a maga kvótáját túllépte, nem volt hajlandó a minuszban maradt gyárak sörét árusítani, az illető gyár által deponált biztosítékból a visszamaradt gyárnak olyan összegű váltót ki szolgáltatni, amilyen mennyiségű el nem adott sör ellenértéke járt neki.

Az adott esetben tehát Bürger Albertnek, mint a sörkartell elnökének, joga lett volna a Bürger-sörgyárnak kiszolgáltatni a Czell-csoport által letétbe helyezett váltókból 8000 hektó sörnek hektónként 1800 lejes árát, összesen tehát valami tíz millió lejt.

Meg kell adni, hogy dr. Fekete Manó nagyszerűen megcsinálta a kartellszerződést.

Az ilfovi törvényszék szenzációs döntése

Czellék látták, hogy a gazdasági válság miatt a sörfogyasztás állandóan csökken és ezzel arányban emelkedik a Bürger-gyár által ki nem használt kvótárisz, folyton növekedett a Bürger-gyár követelése, aminek következtében a brassói és temesvári gyáraknak egyre több Bürger-sört kellett átvenniük. Miután

az a veszély állott fenn, hogy a végén már Czellék kizárólag Bürger-sört lesznek kénytelenek árulni a maguk söre helyett,

ami katasztrófába sodorhatta volna az egész koncertet, a Czell-csoport emberei a kartellgyűléseken többször is követelték a tarthatatlan kiegyenlítési szállítások új rendezését, ez azonban Bürger és a többi elmaradt gyár érthető ellenállásán meghusult.

Czellék előtt egyre nyilvánvalóbb lett, hogy azok a gyárak, amelyek a nem termelésből több hasznot húztak, mint a dolgozó gyárak, nem fognak erről a kényelmes keresetről lemondani, viszont a 8000 hektó sör átvétele aránylag megingatta volna a Czell-csoportot. Ebben a kényszerhelyzetben a Czell-csoport az ilfovi törvényszékhez fordult és hivatkozással a bukaresti sörraktárossal lefolyt perben hozott ítéletre, azt kérte, hogy

a bíróság a turpis causa miatt akkor érvénytelennek kimondott kartellszerződést

Felborul a kartell

Miután Czellék június óta a kartell működésében nem vettek részt, az egyesülés sorsa meg volt pecsételve. Így került sor az 1931. szeptember elseji gyűlésre, amelyen a nagyarádi Dreher-gyár indítványára kimondták, a Kartellnek december 31-ikén való felszámolását.

A felosztatás ellen a két nagyszabású, a beszercei és a naszódai kisebb gyárak szavaztak csupán.

Ugyanezen a gyűlésen 3-6 hónapra felmondottak a sörkartell központi irodájánál dolgozó tisztviselőknek is.

A felmondási időt utolsó percig ledolgoztatták az emberekkel, de november elseje óta a fizetésüket nem folyósították. A téli hónapokban fűtetlen helyiségekben dolgoztatták az alkalmazottakat, mert még tüzfűt sem akart venni a kartell. Amikor lejárt a felmondási idő, a kisegítő személyzetnek még egy havi, a vezető tisztviselőknek még 3-4 havi illetményük maradt benn. Egy krajcár nélkül tették ki az összes alkalmazottakat, télviz idején!

A LIKVIDÁLÓ BIZOTTSÁG NEM TUD ZÖLDÁGRA VERGÓDNI

A szeptember elseji gyűlésen kineveztek dr. Fekete Manó elnöke alatt egy felszámoló bizottságot, amelybe a Dreher, Ursus, Azuga, Beszerce és a Bürger-gyár egy-egy delegátusa került be.

Egy helyet fenntartottak a Czell-csoportnak is, de az kerekén visszautasította ezt a megítéltetést.

Ennek a likvidációs bizottságnak lett volna a feladata és kötelessége a tisztviselőket kifizetni, valamint a kartellnek harmadik személyekkel szemben fennálló tartozásait rendezni. De érdemben a bizottság mai napig sem tudott semmit sem csinálni. Nem volt pénz. Járt ugyan a központi irodának a Czell-csoporttól valami 400 ezer lej hozzájárulás, de ennek megfizetését Czellék, arra való hivatkozással, hogy ők nem tagjai már a kartellnek, megtagadták, különben is időközben kényszerregegyezséget kértek, amiben nem kis része lehetett a kartellnek.

formálisan is semmisítse meg, visszamenőleges hatállyal.

Ezzel egyidejűleg azt is kérték Czellék, hogy az általuk letétbe helyezett váltók és betétkönyvek mások által való felvételét tiltsa le a törvényszék.

Az ilfovi törvényszék hozott is egy döntést ebben az értelemben, mire a Czell Károly csoport 1931. júniusában bejelentette a kartellnek, hogy a kartellszerződést magára nézve nem tekinti érvényesnek, a központi iroda fenntartásához való további hozzájárulást megtagadta és ettől a perctől kezdve nem tekintette magát a kartell tagjának, következőképpen a további Kartellgyűléseken sem jelent meg.

Ugyanekkor a Czell-csoport a kormányhoz is fordult, amelytől ugyancsak kérte a kartellszerződés megsemmisítését. Ez a beadvány azonban a kartell ellenakciója következtében még ma sem került elintézésre. Hír szerint

az iparügyi minisztérium bekérte a kartellszerződést, sőt Czellék állítása szerint a kormány is a kartellszerződés ellen döntött, de hivatalos értesítés erről még nincsen.

Az ilfovi törvényszék döntését a kartell dr. Fekete Manó jogtanácsos utján megfelelőbezte, de tárgyalásra még nem került az ügy.

Maradt volna tehát a tisztviselők kifizetése az a 200 ezer lej, amellyel a Bürger-gyár tartozik a sörközponthoz. Tudni kell ugyan, hogy a Bürger-gyár a megalakulás pillanatától kezdve egyetlen lejt sem fizetett be a központi iroda fenntartására.

Bürger, mint elnök, több ízben is részt vett a likvidáló bizottság ülésén, ahol a többi tagok arra kérték, hogy legalább részletekben kezdje meg a tartozás kiegyenlítését, amiből a tisztviselőket ki lehessen fizetni, de Bürger Albert egyetlen fillért sem utalt át a központi irodának. Emiatt

adóban és állami járulékok miatt lefoglalták az iroda teljes berendezését,

dr. Mátyás Ákos háztulajdonos pedig beperelte a kartellt 70 ezer lej házbértartozás miatt.

KI KERESETT A KARTELLN?

Ezen akadt meg a sörkartell likvidálása. A többi gyár kijelentette, hogy nem hajlandó Bürger miatt fizetni, amiben igazuk is van, mert a maguk részéről pontosan eleget tettek minden kötelezettségüknek. Sőt tovább is mentek, mert magukra vállalták, hogy a mennyiben Bürger kifizeti a 200 ezer lejt és az nem lesz elég, a még szükséges összeget kvóta szerint felosztják maguk között és kifizetik. De, mert Bürger nem fizetett, a tisztviselők kénytelenek voltak illetékes hatóságokhoz fordulni, jogaik érvényesítéséért.

Több, mint félmillió lejt tesz ki a tisztviselők követelése.

Ebben az összegben nincsen benne dr. Fekete Manó szerződésileg biztosított félmillió végkielégítése, miután a kartell létrehozója és jogtanácsosa nem élt ezzel a jogával.

Hogy miért, azt ő tudja. Lehet, hogy megelégszik azzal az egy millió 250 ezer lejjel, amit a kartellszerződés megcsinálásáért fizettek neki, azonkívül a havi 40 ezer lej fixizetással, amit három és fél éven át húzott, függetlenül az utiszámláitól és készkiadásaitól, amelyek ugyancsak kitétek 40-50 ezer lejt havonta, mert dr. Fekete Manó csak úgy tudott utazni, ha dupla hálófülkét kapott a gyorsvonaton, vagy a Rapidon, nehogy pihenését megzavarják. És érdekes, hogy Bürger elnök ezeket az elszámolásokat minden igazolás és belég nélkül elfogadta és kiutaltatta. Ő tudja, miért. Tény az, hogy

dr. Fekete Manó legalább két és fél-három milliót keresett a sörkartellen.

Vajon a gyárak kerestek-e ennyit?

Es nem lehet elfelejteni azt sem, hogy a sörkartelltől került ezután a posztókartellhez, amelyet ugyancsak turpis causa címen bontottak fel és a Banca de Control minden alkulatának dr. Fekete Manó lett a keresztpaja. Nagyszerű üzlet a kartellcsinálás!

BÍRÓSÁG ELÉ KERÜLT A SÖRKARTELL TISZTVISELŐINEK ÜGYE

A tisztviselők ügye az iparhatóság elé került, amelynek illetékességét a gyárak kifogásolták. Az iparhatóság kimondotta ugyan, hogy illetékes, de ezt megfellebbezték a kolozsvári intérimér bizottsághoz, amely még nem döntött.

A kartellgyárak, amelyek a tisztviselők fizetését nem tudják kiadni, hét ügyvéddel vonultak fel az iparhatósági tárgyalásra, ahol azzal érveltek, hogy a tisztviselőket Bürger vette fel, nekik azonban semmiféle szolgálatot nem teljesítettek.

Amikor a tisztviselők bemutatták annak a kartellülésnek az eredeti jegyzőkönyvét, amelyen az összes tagok hozzájárulását alkalmazzák őket, a gyárak képviselői azt az alaki ellenvetést tették, hogy a jegyzőkönyvet nem mind írták alá, hanem csak Bürger elnök, két gyár megbízottja, mint tanu és a jegyzőkönyvvezető. Miután az iparhatóságnak nincs esketési joga, viszont a tisztviselők alkalmaztatási viszonyát csak a tanuk eskü alatti kihallgatása tisztázhatja,

az ügyet áttette a kolozsvári járásbíróhoz, amely rövidesen foglalkozni fog vele.

Remélni kell, hogy odáig még sem viszik a sörgyárak, hogy hamisan esküdjenek azért a félmillióért, amivel ledolgozott munkáért tartoznak a kisemmizett tisztviselőknek.

(—)

Konverzió — a gyakorlatban...

Csiki helyzetkép. Inkább érdekes, mint jellemző. Arra, hogy lényegében kommentálja a konverziót, nem alkalmas, de nem is azért közöljük. Inkább csak azért, mert az érdekességen túl rámutat arra is, hogy hányféle szempontból is lehet nézni a dolgokat, akár jók azok, akár rosszak.

Kovács Tamás csikszentmihályi gazdasági főkeze az egyik csikmegyei ügyvédet s miután kiköti, hogy „ez a kis beszélgetés” ügyvédi tanácsadás címén nem kerül pénzébe, megkérdezi:

— Hát, ügyvéd ur, hogy is állunk a konverzióval, vagy mi a su? Teszem azt, az én adósságomat is elengedik?

— A törvény elkészült s életbe is lépett. Tán adóssága van?

— Van vaj 28 ezrecske. Bizon jól tennek az urak, ha elengednék. Ugy sem tudom fizetni.

Az ügyvéd magyaráz. Az olyan kisgazdánál, mint Kovács Tamás is, elengedik az adósság felét. A másik felét 30 év alatt négy százalékos kamattal kellett kifizetni az államnak. Ugy, mint az adó.

Kovács Tamás megjegyzi:

— Mint az adó? Akkor az baj. Akkor az asszony párnáit mégis csak megfizetik. De mást mondok, ügyvéd ur. A múlt nyáron két ökrömet evé meg a szomszéd, met kezesekedtem neki. Most már ő tartozik nekem 11 ezer lejjel. Ha ezt megkaphatnám tőle, az asszony párnái megmenekedhetnének.

— Már pedig nem kaphatja meg. A szomszédja adósságát is konvertálta a törvény. Most magának is párnia kell.

— E, hogy a tüzlángja vesse fel. Így már bajba hagy ingem a konverzió. Eladnám az ökröket, hogy a fődét mentsem. Most a szomszéd fizethetne es, met felseperedtek a tinaí s ahogy én eladtam akkor, most ő es eladhatná, met a leán férjhez ment s még két tehene met vitte el s most itt állók a tavaszi vetéssel, nincs mit igába fogni. Ugy számítom, hogy most a szomszéd adja el a két ökröt. No bizon, nekem es befutója a konverzió!

Tardieu elgáncsolta a genfi nagyhatalmi tárgyalásokat

Beleget jelentett, mert megijedt az angolszász egységfronttól Stimson szintén beteg lett és kiábrándultan távozik Genfből

— Tovább csuszunk lefelé a lejtőn, — mondja MacDonald

Genf, április 28.

Vasárnap lesznek a francia választások, kimenetelük e pillanatban még ismeretlen. Eredménye azonban mégis van a francia parlamenti választóhadjáratnak s az is külpolitikai, sőt világpolitikai vonatkozásban:

szétzillesztette és kilátástalanná tette a genfi tanácskozásokat, amelyek Stimson amerikai külügyminiszter megérkezése óta látszólag lendületet nyertek.

Erre vonatkozólag a következő jelentések érkeztek:

Stimson amerikai külügyminiszter a Bessingen-kastélyban tartott találkozó után még egyszer találkozott MacDonald angol miniszterelnökkel és Brüning német kancellárral, akikkel hosszasan tanácskozott a leszerelési konferencia problémáiról. Megbeszéléseik során közös álláspont alakult ki, amelyet emlékiratba foglaltak.

Az okmány tartalmát Stimson azonnal közölte Tardieu francia miniszterelnökkel és Grandi olasz külügyminiszterrel, arra kérve őket, hogy haladéktalanul utazzanak Genfbe a megbeszélések folytatására.

Szerdán délben azonban nagy meglepetést keltett a leszerelési konferencia és a Népszövetség köreiben

Tardieu távirata, amelyben bejelentette, hogy betegsége miatt nem jöhet Stimson meghívására Genfbe és odahaza választási propagandautját sem folytathatja

így a Belfortban tervezett kortesbeszédet sem tudja elmondani.

Tardieu a párisi távirat szerint garatgyulladásban betegedett meg s orvosai tanácsára ágyban kell maradnia. Ez a váratlan fordulat a genfi tervezeteket és számításokat egyszerre keresztülhuzta. Tardieu távolmaradásával elveszett az a lehetőség, hogy a nagyhatalmak a leszerelés fontos kérdéseiben megállapodjanak, hiszen éppen a pénteki tárgyalásokhoz fűzték igen nagy reménysekeket. A genfi körökben érthető izgalommal tárgyalják Tardieu hirtelen megbetegedését s az a benyomás alakult ki, hogy

a francia miniszterelnök csak azért marad távol Genftől, hogy a választások lezárásáig semmiféle nemzetközi kérdésben ne vállaljon kötelezettséget.

Tardieu hirtelen keletkezett garathurujja miatt azonban beláthatatlan következmények jöhetnek a világpolitikában. Brüning német kancellár már csütörtökön este elutazik Genfből s pénteken követi Stimson is. Amerika külügyminisztere egyébként szerdán nyilatkozott az újságíróknak s a következőket mondotta:

— Genfi utamtól sokkal nagyobb eredményeket vártak Amerikában. Ez a sikertelenség a legszomorúbb következményekkel járhat.

Nagyon pesszimista hangú nyilatkozatot tett MacDonald angol miniszterelnök is:

— Sajnálatos — mondotta MacDonald, aki súlyos szembaja ellenére is kitartott Genfben — hogy egyes államok választásai miatt a legfontosabb nemzetközi problémák jutnak kátyuba. Az angol kormány a font áresése óta minden elkövetett a helyzet kibontakozásának előmozdítására és a krízis megszüntetésére, törekvései azonban zátonyra futottak. Az elhalasztás a leszerelés szempontjából is igen komoly jelentőségű. A leszerelési konferencia pénteki ülésén kellett volna az angol-amerikai-japán flottaegyezményt meghosszabbítani s miután Tardieu elmaradása miatt a tanácskozások kúba estek,

olyan helyzet állhat elő, amelyben az egyezményben érdekelt három állam újból megkezdheti a korlátlan fegyverkezést.

A lejtőn tovább csuszunk lefelé, a világválság mindig súlyosabb lesz, a nemzetközi kereskedelem teljesen megbénul s

mindezeknek következményei — kiszámíthatatlanok.

Stimson is „megbetegedett“

Tardieu lemondó táviratának megérkezése után Stimson amerikai külügyminiszter telefonon felhívta Párist és rövid beszélgetést folytatott Tardieuvel. Bejelentette, hogy sajnálja a francia kormányfő hirtelen megbetegedését, de egyben azt is bejelenti, hogy

maga is beteg lett s el kell hagynia Genfet.

Reméli azonban, hogy a legközelebbi találkozás és tanácskozás több eredményt fog hozni.

„Franciaország megszabadult a csapdától“

A francia főváros sajtója leplezetlen kárörömmel számol be arról, hogy

Tardieu diplomáciai torokgyulladás miatt a genfi tárgyalások kátyuba jutottak.

A Journal például azt írja, hogy Stimson, MacDonald és Brüning azért szövetkeztek egymással, hogy Tardieut léprecsalják, azonban Franciaországnak sikerült a csapdából megszabadulnia. Az Ere Nou-

velle gunyosan kérdezi a Bessing-kastélyban tartott tanácskozó három résztvevőjétől,

miért nem várták be Tardieu felgyógyulását, ha jelenléte annyira fontos volt nekik?

Minthogy azonban látták, hogy terveiket nem tudják megvalósítani, jobbnak látták, ha csendesen eltávoznak Genfből. A Petit Parisien így ír: Stimson, MacDonald és Brüning személyes sikerekért mentek Genfbe s most, amikor nem sikerült a babérokat learatniok Franciaország rovására, pesszimista hangú nyilatkozataikkal appellálnak a világ közvéleményéhez.

A londoni lapok — mint mindig — most is higgadtan, bár a kiábrándulás hangján foglalkoznak a genfi kudarcral. Az angol sajtó állásfoglalása szerint

a legnagyobb veszedelem az angol-amerikai-japán flottaegyezmény sorsa jelenti,

mert ha a Londonban megkötött egyezményt nem sikerül meghosszabbítani, a három állam teljes erővel fekszik bele tengeri hadereje fejlesztésébe.

Május elsején tilos minden tüntetés

Csak a szociáldemokrata párt tarthat zárkörü gyűléseket Országsszerte őrizelbe veszik a baloldali munkásvezetőket

Bukarest, április hó 28.

Május elsejével kapcsolatban a hatóságok nagy előkészületeket tesznek, hogy elejét vegyék minden rendzavarásnak és káros izgalomnak.

Szerdán reggel a pénzügyminiszteriumban értekezlet volt, amelyen részt vett Argetoianu belügyminiszter, N. Ottescu belügyi államtitkár, I. Soneriu belügyminiszteriumi vezérigazgató, Stangaciu tábornok, a sziguranca országos igazgatója és Marinescu ezredes bukaresti rendőrprefektus.

Az értekezlet a rend biztosítása érde-

kében a következő tilalmakat léptette életbe május elsejére:

1. Tilos minden utcai felvonulás, vagy olyan tüntetés, amely alkalmas a közvélemény izgatására.

2. Tilos minden népgyűlés, vagy összejövetel. A szociáldemokrata párt tagjai engedélyt kapnak arra, hogy összejöveteleket tartsanak, ezek az összejövetelek azonban csak zárt helyiségekben lehetnek.

Az elrendelt óvintézkedésekkel egyidejűleg a sziguranca egész sorozat letartóztatást eszközölt a fővárosban és a vidéken.

Rejtélyes gyilkosság Bukarestben

Egy titokzatos fiatalember lelőtte a volt szenátusi igazgató feleségét

Bukarest, április 28.

Titokzatos gyilkosság játszódott le szerdán este 10 órakor a Str. Pictorul Romano 17. számú házban, ahol Teodor Aslan, a szenátus volt igazgatója lakott feleségével, Sofia Aslannal. Az igazgató és felesége 9 órakor vacsoráztak, majd a hatvankét éves asszony visszavonult az emeleten levő hálószobájába, hogy nyugovóra térjen.

Körülbelül 10 óra lehetett amikor a szuterénben alvó tisztiszolga, aki Aslanék őrnagyfiának a pucere, revolverlövészet hallott. Azonnal felsietett a lakásba,

ahol az emeleti hálószobában átlőtt fejvel holtan fekvő Sofia Aslan asszony.

A tisztiszolga önkéntelenül a nyitva levő ablakhoz sietett és ebben a pillanatban

egy elegánsan öltözött, magas férfit látott, amint átvette magát a ház kerítésén és nemsokára eltűnt az éjszakában.

Időközben már az egész ház talpon volt. A férj, Aslan Teodor hamar orvosért tele-

fonált és nemsokára meg is érkezett a közelben lakó Radulescu belgyógyász, aki azonban már csak a beállott halált konstatálhatta. Egyidejűleg kiszállt egy rendőri bizottság Marinescu prefektus vezetésével és megkezdtek a vizsgálatot.

Annyit rövidesen megállapítottak, hogy a lakásból semmi sem tűnt el és így

nem valószínű, hogy rablási szándékkal követték volna el a gyilkosságot.

A gyilkos a halálotkozó revolverlövést közvetlen közelből adta le. A golyó a halántékon ment be és az állnál jött ki.

A rendőrség kihallgatta a házbelieket, de egyikük ellen sem merült fel olyan gyanú, amely terhelő lehetne. — Lehetségesnek tartják, hogy valamelyik régi cseléd szeretője gyilkolta meg a volt szenátusi igazgató feleségét, aki rendkívül ideges természetű volt és gyakran változtatta háztartási alkalmazottait. Nincsen tehát kizárva, hogy az egyik elbocsátott cseléd vagy annak kedvese állott bosszút az idősebb asszonyon. A rendőrség most valamennyi régi cselédet, aki Aslanéknél volt alkalmazásban, kihallgatja és remélik, hogy ezen a nyomon elindulva sikerül a gyilkost megtalálni.

Forum Mozyó Brassó

Május 1-től

100%-os német vígoperett, a legjobb filmkomikussal:

Vlasta Burian, mint pénzügyi szakértő
Vlasta Burian, a kabaréban
Vlasta Burian, a fogházban
Vlasta Burian, mint házasságközvetítő
Vlasta Burian, mint polgármester
Vlasta Burian, mint Don Juan

Felfordult világ

című beszélő film slágerben. ARNOLD & BACH bohózatanyomán

Könnyezni fog a kacagástól!

Visszaéltek a királyi árvízsegéllyel is

Arad, április 28.

Az aradi királylátogatásnak rendkívül kínos és felháborító epilógusa van. Ismeretes, hogy Öfelsége azért utazott Aradra és környékére, hogy az ottani árvízkárosultak között segélyeket osszon ki. A király természetesen úgy osztotta a segélyt, ahogy azt neki előírták, vagyis az eléje terjesztett listák alapján.

Mint utólag most kiderült, a listákat helyenként úgy állították össze, hogy arra csak protekciók kerültek és az igazi árvízkárosultak kimaradtak belőlük. Így történt például Mikelakán, ahol

egy Bercea Demeter nevű községi kézbesítő állította össze a listát és arra önmagát és rokonait, ezen kívül pedig csak azokat vette fel, akik ezért neki sápot ígérték.

Nagyfokú elégtelenséget kelt az is, hogy az összes árvízkárosultak közül mindössze egyetlen zsidó felekezetűnek, az aradi ortodox templom egyházzolgájának juttattak némi segélyt, a király elé azonban nem bocsátották.

Egészen bizonyos, hogy Öfelsége abban a meggyőződésben volt, hogy igazságos listákat terjesztettek eléje. Sajnos, így néznek ki azok az akciók, amelyek a királytól jóhiszeműen indulnak el és kis alantasok erkölcsi telenségén és lelkiismeretlenségén megfenneklenek és tévútra kerülnek.

Nem türik a protekciót a fizetés- és nyugdíjfelvételénél

Szerdán reggel a pénzügyminisztérium rendeletet küldött a pénzügyigazgatóságokhoz.

A rendelet szerint a román husvét előtt, azaz a hét végéig, minden állami tisztviselőnek, nyugdíjasnak, tanítónak, tanárnak stb., juttatni kell palamit esedékes, vagy régebben visszatartott járandóságából.

A hadsereg, a rendőrségre és a bírói karra vonatkozólag külön intézkedés történik.

Egyidejűleg a pénzügyminisztérium elfogadta Ristnek azt a javaslatát is, amely a tisztviselői fizetések és nyugdíjak ezutáni folyósítására vonatkozik. E javaslat szerint ezentul mindenféle mellékszempontra való tekintet nélkül

mindenkinek lehetőleg pontosan kell fizetni a járandóságát, olyan mértékben, ahogyan erre a célra az államkasszában pénz van.

Ha tehát a rendelkezésre álló pénzüsszeg nem elég arra, hogy a tisztviselők és nyugdíjasok valamennyien hozzájuthassanak egész járandóságukhoz, úgy követelésükhöz mértén egyenlő mértékben osszák fel közöttük az éppen rendelkezésre álló összegeket.

Érvényesüljön az egyenlő elbánás elve, hogy mindenkinek juthassanak legalább morzsák, ha már karaj kenyereket nem tud biztosítani az államkassa.

Ez az új rendszer elvileg nem érinti a tisztviselői fizetéseket és nyugdíjakat, gyakorlatilag azonban leszálítja azokat, mert az bizonyos, hogy a jelenlegi körülmények között szó sem lehet a nyugdíjak és a tisztviselői fizetések teljes összegű folyósításáról.

MÁJUS 1-től

„Bámbó“

B. L. 3. OLDAL

KACKES SÜTEMÉNY KÉRJEN MINDENÜTT VEKNI GAGEL KENYER

APRILIS 30

Dohányozni is mégis fehér fogak

„Akkegészséges, hófehér fogak, trissen illatozó levelet a **PEBECO** fogpaszta, az egyetlen fog- és szájalpolószert, amely szakszerű fogápolást biztosít.

PEBECO
FOGPASZTA

A francia választások elé

Az elherdált husz milliárd frank

A francia választások utolsó hetében vagyunk, de pillanatig még sem szóban, sem írásban Tardieu és pártja, valamint a vele fuzionált katolikus demokraták nem nyilatkoztak odavonatkozólag, hogy a francia állam megtépzott anyagi egyensúlyát hogyan akarják rendbehozni. Eddig mindössze az történt, hogy Tardieu kimutatta, hogy azoknak a gazdasági operációknak, amelyek Franciaországot is az anyagi lejtő szélére vitték, nem ő és kormánya, hanem az ellenzék az oka. A Poincaré és Chéron által felszólított adókat — mondotta Tardieu — azért kellett ismét leszállítani, mert erre a kormányt az ellenzék kényszerítette, a Balkán-államoknak azért kellett hitelek adni, mert e hitelek Briand követelte és azokat a millárdokat és milliókat, amelyekkel a nagy bankokat megszánálták, nem is Tardieu, hanem a Steeg-kormány utaltatta ki.

Szóval? Szóval Tardieu és uniója semmire semmit sem tehet. Ami van, az az ellenzék hibája és ahogyan van, az ellenzék taktikai botlásainak eredménye.

Az ellenzék imígyen befeketítve, mint aki dolgát jól végezte, Tardieu gazdasági programot nem ad, holott a francia kistőkés nem politikai szolamokra, hanem gazdasági kalkulációkra kíváncsi. A gazdasági szanálás útjait természetesen az ellenzék sem jelöli meg, mert a kivezető utat az ellenzék sem tudja kicövekelni, hanem csak arra szorítkozik, hogy lépten-nyomon rámutat arra a tagadhatatlan valóságra, hogy a híres husz milliárdból egyetlen centimes sincs már meg.

1929 végén bukott meg Chéron, aki Poincaré tanítványa és utódként nagyon jól tudta, hogyan kell az államháztartási egyensúlyt fenntartani és annak felelőseit növelni. Chéron bukása alkalmával a francia államkasszában nem kevesebb, mint husz milliárd frank felesleg volt. Chéron nem ismert kíméletet és az adósróft — ez volt a szerencsése! — még olyan időkben szorította meg, amikor a konjunktúra a kis és nagy tőkésnek egyaránt kenyeret és jövedelmet adott, tehát az adófizetőnek volt miből azt az adómennyiséget megfizetni, amelyet az állam tőle követelt.

Chéron bukása után Franciaországba is elérkezett a gazdasági krízis és a husz milliárd rohamosan megfogyatkozott. — Már 1930 végén csak 11 milliárd felesleg volt, 1931 végén kilenc milliárd és ma mindössze 2-3 milliárd — papíron. A valóságban ez az összeg sincs meg, mert az expanzív politika zsizrozójaként ezt az összeget is felhasználta. Sőt! Komoly politikai és pénzügyi körök csak a választások lezajlását várják, hogy egy öt milliárdos függőkölcson fel vehessenek és ezzel az öt milliárddal fedezhessék az államháztartás költségvetésének 1933 végére várt hat milliárd deficitjét.

Ez ma Franciaország! Ma már itt tart Franciaország!

És ezért nem beszél Franciaország egyetlen politikai pártja sem arról, hogy a gazdasági elakadás kiútjának mi az orvosszere, mert e kérdésben a jobboldal és a baloldal egyaránt egy orvosszert ismer: az adósróft. Azzal a választási jelszóval: „Emelni akarom az adót!” — nem lehet a választó elé lépni.

Tehát nem beszélnek róla. Ez a hallgatás azonban nem sokat használ. A francia választó tisztában van a dolgokkal s ha részleteiben nem is ismeri teljességgel az elmúlt három esztendő történetét, ismeri azt a vitathatatlan valóságot, hogy a pozitív husz milliárd felesleg nincs meg többé, de megvan a negatív deficit, a hat milliárd.

A husz milliárdot nemcsak az vitte el, hogy a krízis jóvoltából a francia adózó adóközpessége is megcsappant, hanem

Ma este étkezése alatt vegyen egy szem „Grain de Vals”-t. — Hatása holnap reggelre mutatkozik.

hashajtó

GRAINS de VALS

vértisztító

növényi és opoterapius kivonatból készül

főként az a politika marcangolta szét, a melynek élén Tardieu és hívei állanak, a kik a békeszerződések adta szupremáciát Franciaország részére a gazdasági válság ellenére is biztosítani akarták. Az a szupremácia, amelyet a fegyverek erejének tekintélye adott Franciaországnak, pénzbe nem került, sőt, pénzt hozott, mert hiszen a németek, jóvátételt és hadikártérítést fizettek, amíg fizetni tudtak. Ez a mai szupremácia azonban nem az erőszak, hanem a gazdasági felülállás szupremáciájának eredőiből tevődhetik csak össze és ez már pénzbe kerül. — A vallás-államoknak (Nyugaton bennünket minden politikai, ujság, folyóirat és könyv „Vasallenstaaten”-nek nevez): pénzt kell adni, hogy vasaluská legyennek. Csak néhány példa:

Lengyelország	213 millió
Jugoszlávia	515 millió
Magyarország	354 millió
Csehszág	600 millió

francia frank kölcsönt kapott már. Románia és Görögország most követelik a maguk kölcsöneit és az Anschlusról lemondott Ausztria is várja, hogy lemondásának Judás-pénzét felvegye.

De nemcsak a Balkán-államokba folyt el a hatalmas kincstári felesleg, hanem a

francia pénzügyekbe is, amelyek kormány utasításra ugyancsak az expanzív politikának lanszirozására, olyan keleti üzletekbe mentek bele, amelyek szigorú bankár-kritikai szemüvegen át nézve — nem komoly bankári üzletek. Itt is egy néhány példát: a Banque Nationale de Credit 2000 millió a Banque d'Alsace et de Porraine 900 „a Transatlantique 273 millió a francia vasutak alapja 1100 millió frankba került.

És mindezek tetejébe a francia Jegybank a font áresése következtében két milliárdot veszített, amelyet szintén ennek az állami tartaléknak kellett fedeznie. Ezek az apró operációk és manipulációk tizenegy milliárdot fogyasztottak el a huszról, a többi hat meg elment. Kézen-közön, aprádonként és szinte észrevétlenül.

Franciaországban e pillanatban tehát csak az arany van meg, de elusztott a vagyion és erről az elfolyt rengeteg gazdagságról elszámolni és beszámolni nem számolhat be egyetlen párt sem. A francia választási kampány alatt éppen ezért „mellé-beszél” minden párt és csak a multról beszél, amely rossz volt, de nem szól a jövőről, amelyet jobbá nem tehet. Itt az a pont, ahol a francia választó

meglepetéseket hozhat. A francia választó — erre előbbi cikkünkben rámutattunk — komolyan kalkulál és ezért nagyon elkeseredett. A mult politikáját okolja, azt a középpárti és középpolgári imperializmust, amely folyton győzött és diadalt diadalra halmozott és e sorozatos győzelem és diadal eredményeként ma — hat milliárdos költségvetési deficitel kalkulál. A francia választó balfelétolódása nem annyira szociális távolodás, mint inkább utkeresés, amely minden iránymutatásban, amely nem a régi nyomokat jelzi, megváltást lát.

És itt az oka annak, hogy Tardieu főként nem a polgári ellenséggel, a radikálisokkal fordul szembe, hanem inkább és főként a szociáldemokrata ellen, mert a szociáldemokrata sokkal ujjabb és homlokegyenest ellenkezőbb politikai utjelzés, mint bármelyik polgári párt.

És ha a szociáldemokrácia a mostani választásoknál még sem veri le a polgári pártokat döntő többséggel, annyit már most május elsején is bizonyára elér, hogy olyan ellenzékké terebélyesedik, a mellyel komolyan számítani kell és amely nélkül az új francia politika egyetlen lépést sem tehet majd.

A külpolitika sem!

Kiterjesztették a magyar rendőrség fegyverhasználati jogát

Walkó szerint a Tardieu-terv még csak vita-téma

Budapest, április 28.

A magyar képviselőház szerdai ülésén részleteiben is elfogadták azt a törvényjavaslatot, amely fokozottabb fegyverhasználati jogot ad a rendőrségi közegeknek.

A javaslat elfogadását igen élénk vita előzte meg, amelyet Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter felszólalása zárt be. A belügyminiszter kifejtette, hogy nemcsak az állam rendjének érdekei, de a polgárságé is megköveteli, hogy akár csak a nyugati államokban, fokozottabb mértékben engedélyezzenek fegyverhasználati jogot a rendőrség embereinek.

Ezután Szilágyi Lajos képviselő felolvasta azoknak a rendőröknek névsorát, a kiknek élete éppen azért esett áldozatul, mert nem volt fegyverhasználatra joguk.

A törvényjavaslatot ezután nagy többséggel a Ház elfogadta.

A Tardieu-terv — csak terv

A parlament pénzügyi bizottságában Walkó Lajos külügyminiszter expozét

tartott a Tardieu-tervvel kapcsolatos kérdésekről. Kifejtette, hogy a 10 százalékos vámkedvezményről, a dunai államok közös valutájáról, a kölcsönös kezességgel felveendő kölcsönökről sokféle kombináció terjedt el, de

egyik sem állja meg a helyét, mert ezek a kérdések egyelőre csak vitaanyagot alkotnak.

Magyarország készséggel résztvesz minden olyan mozgalomban, amely növeli külkereskedelmét, de a szabad kéz elvét sem hajlandó feladni teljesen, miután jelentékeny érdekeltségei vannak az olasz, német piacon és a francia, svájci és lengyel kereskedelmi forgalomban. A kereskedelmi szerződések megkötésének előfeltétele azonban a devizakorlátozások megszüntetése s ennek érdekében

kíváncsok volna, hogy Magyarország külföldi adósságait kedvező módon rendezzék.

Genfben egyébként mértékadó körök a magyar álláspontot kedvezően fogadták.

AMIKOR A PREFEKTUS BANKOT GRÜNDOL

A Hargita-bank botcsinálta részvényjegyzési ügye a csikszeredai járásbíróság előtt

Vasu ur perli a megtevesztett tisztviselőket

Csikszereda, április 28.

A „rég jó konjunkturális idők” vet igen-igen világos fényt az a tárgyalás, amely a napokban zajlott le a csikszeredai járásbíróság előtt. Ezek a régi jó idők nem is voltak olyan régen, alig pár esztendővel ezelőtt, amikor a bankoknak nagyon jól ment, annyira jól, hogy érdemes volt bankot alapítani. Bankot alapítani úgy, ahogyan azt akkor Csikszeredában csináltak. Olyan módszerekkel és olyan „célkütyüezésekkel”, ahogyan azt akkor Csikszeredában csináltak...

Ezekre a módszerekre és célkütyüezésekre mutat rá ez a csikszeredai tárgyalás, amely — fölösleges volna szépiteni a dolgot, — bizony a leleplezés erejével hat. Mi is történt hát?

Az Averscu-párt legutóbbi kormányzásának az idején egy kis csikmegyei román érdektömörülés, Vasu Alexandru ügyvéd, akkori prefektussal az élén, elhatározta, hogy gazdasági támasztékul (párt- és nemzeti szempontokból) bankot alapít. A gondolat jó volt, viszont nehezen megvalósítható. Többekben felmerült az az aggodalom, hogy a szintizta székel megében

hogyan is lehetne egy román bankérdekltségbe magyar tőkéket bekapcsolni.

Hogyan lehetne például az alapításhoz szükséges részvényjegyzést keresztülvinni? Mit féltek, kicsinyhitűek? — mondotta Vasu dr., — amikor engem itt, a prefektusi székben láttok?

És a kicsinyhitűek megnyugodtak erre az önzetes kijelentésre. A bankalapítás

végérvényesen elhatározottatott.

Vasu prefektus pedig felült a prefektúra autójára és végigszaladta a csikmegyei falvakat.

Hogy csinálta, miként csinálta, azt akkor nem igen kérdezték, tény azonban az, hogy a részvényjegyzés sikerült, a bank megalakult és működni kezdett. Szivta föl a betéteket és helyezgetett is ki a piacon mérsékelt összegeket. Nem sokat, aminek viszont az volt a magyarázata, hogy a részvényjegyzések ugyan sikerültek, a részvények árát azonban nem igen akarták befizetni a részvényesek. Egy-ideig nem is igen sürgette őket. A bank ment, miért okozott volna magának felesleges gondolat? Egyszerre azonban kezdett kiszikkadni a pénzpiac. Új betétek nem jöttek, a régiak nyugtalankodnak. Most már szükség lett volna a részvénytőke befizetésére. Vasu dr. akcióba lépett. A mult év őszén egy re nagyobb tételben kezdte peresíteni a részvényjegyzőkkel fennálló követeléseket. Néhány esetben végrehajtásokat eszközöltetett, csak azért, hogy a többieket megijessze. De az emberek nem ijedtek meg, nem ijedtek meg azért, mert nem volt pénzüik. Így aztán a perek mentek a maguk útján, a részvényesek a bíróság elé kerültek... Ugy, mint 26-án Gagygyerőszentmiklósi pénzügyi ellenőr, Jakab Lajos és Illés István ugyancsak gyerőszentmiklósi pénzügyi tisztviselők is...

A tárgyalás meglepően érdekes volt. Az alperesek egyöntetűen azt vonták, hogy annak idején a részvényeket

kényszerből jegyezték le.

Vasu prefektus volt s hivatali hatalmát nem is titkolta. Aki nem tesz eleget a kérésének, az kérészet vehet az állására. Valamennyien családok emberek voltak, nem kockáztathatták a kenyerüket.

De még a hivatalos kényszerítés sem volt minden. Hallatszotak szíréhangol is. Vasu dr., a prefektus biztosította őket, hogy pusztán csak jegyzésről van szó, a részvények árát be sem kell fizetni, ezt majd kifizetik lassan a bank jövedelméből. Olyan jól megy a bankoknak, hogy ez igazán könnyű lesz. A bankoknak csakugyan olyan jól ment, hogy ebben nem kételkedhetett senki s így aztán egyrészt a hivatali kényszerítés, másrészt

a szíréhangu biztatás levette őket a lábukról.

Miért ne jegyeznének részvényt, ha ez nem kerül nekik semmibe, sőt a végén tiszta ingyen még részvényesek lesznek?

Ime, így ment a Hargita bank megalapítása. Szellemes módszer volt, bizonyos sikerült is volna, ha közben be nem következik a hét szük esztendő. A bíróság maga is meghökkent. Egyelőre nem döntött. Szüksége van a bizonyítás kiegészítésére, új tárgyalási határnapot tűzött ki.

KITUNÓ DOHÁNY
ELEGÁNS DOBOZ
MÉRSÉKELT ÁR

.....Az új cigaretta neve **SPORT** amelyet azonnal ki kell próbálnia. Ha a trafikos átadja Önnek a dobozt, azonnal észre fogja venni, hogy valami egészen újszerűvel van dolga. Az első cigaretta meg fogja erősíteni ezt a benyomását... az ár pedig még vonzóbbá fogja tenni e dobozt. • A Sprt cigarettát nagy gonddal gyártották; a dohány nem hull ki a cigarettából. Próbálja ki még ma a Sport szivarkát.

20 PARAFÁ SZOPÓKÁS CIGARETTA
24 LEI

Május 1-től! A tavasz, a szerelem ünnepe! Május 1-től!

„Kisasszony, téves kapcsolás“

Vidám, hangulatos, gyönyörű zenéjű filmoperetta **MAGDA SCHNEIDER**-rel
a **brassói Modern Mozgóban**
Ezen film minden előadásán fellép egy szenzációs attrakciós csoport **2 Fríndt's** A berlini „Scala” világhírű sztárjai.
Erő — Művészet — Humor.

Hírek Három lej — a Brassói Lapok

Ime a szenzáció, a legnagyobb s bizonyára a legkellemesebb is, amivel ma olvasóinknak szolgálhatunk. Május elsejétől a Brassói Lapok egyes példányainak ára három lej (idáig öt lej volt), a havi előfizetési ára hatvan lej (idáig száz lej volt). Negyven százalékkal olcsóbb lesz holnaptól kezdve a Brassói Lapok, Románia legnagyobb, legelterjedtebb, legnépszerűbb magyar sajtóorgánuma.

Ez az árleszállítás nemcsak a közönség számára lesz kivételes öröm és megnyugvás, de a magunk számára is. A mostani idők egzisztenciákat emésztő pálcsaiban, amikor a mindennapi kenyérre való is oly nehéz megszerezni, s a holnap gondja fenyegető Damokles-kard gyanánt függ a leépített, leépítendő, földjéből kiforgatott, iparúban, üzletében agyonnyargatott, vállalatában, praxisában, klienturájában megnyomorított, bányából, gyárból elbocsátott, vagy éhbérre szorított sovány nyugdíjért, vagy rokkantságáért hasztalan csendő százezrek feje fölött, öt lej naponta, egy lapért, ha még úgy szeretjük, ha még úgy ragaszkodunk hozzá, ha még úgy összeforrott is a lelkiünkkel, a hitünkkel, az életünkkel, rendkívüli, akárhánynak leírhatatlan áldozat. És ime, most a Brassói Lapok hozza meg a rendkívüli áldozatot, hogy hűséges, minden poklokra keresztil velünk együttálló és együtt tartó olvasótáborát ennek a tehernek nagy részétől felmentse. S ez az, ami nekünk is jóleső áldozat, mint a római Curtius ugrása a szakadékba Róma üdvére, szabadságáért.

A Brassói Lapok árának e jelentős lezállítása ránk nézve sőtétbe való ugrás. Azt érezzük és tudjuk, hogy meg kell tennünk s azt is, hogy belső készségünk és kíváncsiságunk szerint tesszük, de, hogy megtaláljuk-e vele egyúttal a számításunkat, hogy nem kockáztatjuk-e vele magunk a lapnak a létét is, még nem tudjuk. Sorsunk, a lap sorsa, a háromlejes Brassói Lapok sorsa a közönség kezében van. Alunk, vagy bukunk, olvasóink, a romániai magyarság további magatartásával.

Mi mindenesetre meglettük, amit az idő, a körülmények, a közönség érdeke, óhaja parancsoltak. Leszállítottuk a lap árát. Annak ellenére szállítottuk le, hogy előállítás nemcsak nem lett olcsóbb, hanem teljesen megdrágult a hirdetések eddigi bevételeinek erős megapadásával. Ez a bevételek pótolta eddig a különbözetet, mely az előfizetések és példányoként való eladás jövedelmei és a szerkesztőség kiadóihiatal, nyomda kiadásai közt fennállt. S minthogy a leromlott gazdasági élet miatt a hirdetések megcsappantak, ellenben a kiadások, kivéve a munkabérek némi csökkenését, az egész vonalon megmaradtak, sőt — mint a vasúti- és postai fuvar, a bélyegilletékek, adók stb. — meg is növekedtek, a lap árának lezállítása nem az előállítás olcsósága okából történik, amiről nálunk szó sem lehet, hanem azért, mert, fájdalom, meg kellett győződnünk róla, hogy a magyar olvasóközönség nem bírja megfizetni az újság eddigi árát is ha nem adjuk olcsóbban, akkor egyáltalán nem vehet, nem olvashat újságot.

A Brassói Lapok kiadója ezzel a helyzettel nem maradhatott közömbös. Bürmily paradoxonnak látszik is, mivel az ötlejes árral sem lehetett anyagilag aktív az újság, — egyre apadóan közönségének újságosárló képessége, — az önfeláldozás elszántságával meg kellett teremteni az új, háromlejes Brassói Lapokat. A kiadások továbbra is változatlanok, a hirdetések ezután sem adhatnak súlyosabb jövedelmet s most még a lap ára is negyven százalékkal kisebb. Honnan, hogyan kiegyenlíteni ezt a roppant differenciát? És mégis. Van rá bátorságunk, hogy ezt az elhatározás lépést megesszük. Nem is bátorságunk, de elszántságunk, hogy vál-

laljuk az ismeretlen, a merész, a veszedelmekkel fenyegető, de egyúttal egy vagy-szerű siker, egy gyönyörű teljesítmény fölemelő érzésével biztató kockázatot. Leszállítjuk a lap árát, hogy a Brassói Lapok hívatása magaslatára emelkedjék. A háromlejes újság még melegebben, még bensőbben, még elváhatatlanabbul fonódik és forr össze olvasóink lelkeivel, még népszerűbb, még szeretetesebb, még szívesebben látott lesz. Ami nagy céljai vannak, amikért eddig küzdött, amiért milliók szívét átható harsonája volt a romániai magyarságnak, a magyar nemzeti és egyben polgári demokrácia eszméinek és törekvéseknek, ezentúl még közvetlenebbül, hatásosabban érvényesüljenek a háromlejes Brassói Lapok útján. Megadjuk a lehetőséget — s ebben áll a mi örömmel vállalt erkölcsi kötelességünk lényege — hogy a Brassói Lapok mindenki olvashassa, aki eddig előfizetője, vagy vásárlója volt s hogy a magyarság körében ezrevel olvashassák olyanok is, akik eddig talán ép az ötlejes ára, a nagyobb előfizetési díja miatt, nem juthattak hozzá!

És ha ez az erkölcsi szempont, amiért mi ma mindent kockáztatunk, megérleltre, méltányolásra talál magyarságunk körében, meg fogjuk találni üzleti számításunkat is. A Brassói Lapok szilárd bázison, — ami létének alapfeltétele, tovább szolgálhatja mind fontosabbá váló hívatását.

És megnyugtató: az olcsóbb lap nem lesz sem kisebb, sem kevesebb, sem kevésbé tartalmas. Ugyanazok a munkatársai, kipróbált kitűnő újságírók, az ország minden részében s a külföld metropolisáiban avatott tudósítók, a legfrissebb, a leggazdagabb s a legmegbízhatóbb hírszolgálat, közvetlen távirati és telefonösszeköttetés Bukaresttel és Budapesttel, alapos, jól informált közgazdasági szemle, színes cikkek és riportok, heti szórakoztatása a serdülő magyar ifjúságnak.

A hétköznapi nyolcoldalas lapszáma, a maga tömött szedését, dus és érdeklőt anyagával, három lej lesz ezentúl, de a vasárnapi szám épp még egyszer akkora terjedelmű lesz, 16 oldal, egy új vállalkozással, egy új stílussal, a közönség számára hamarosan házispólló és szívesen látott melléklet: A Nagyvilág című hetilap számba menő revüvel, amely a legmodernebb szerkesztésben a hét kiemelkedő világeseményeit, kuriózumait mintegy tükörben mutatja be. Ez a romániai sajtóban még egészen új szemle minden vonatkozásban a legérdekesebb olvasmánya lesz olvasóinknak. Ennek a 16 oldalas, a Nagyvilág melléklettel gazdagított vasárnapi számnak öt lej lesz az ára.

Ime, a változatlan Brassói Lapok, a megváltozott árával. Ime a mód, hogy a lap és magyarság fölemelkedhessen, a lap árának lezállítása. Ime, a legkritikusabb, a sorsdöntő pillanatokban, amikor minden összeomlani készül, az akarat és áldozatkészség próbája a jövőért. Ime, a merész elhatározás mellett a rendíthetetlen bizalom, hogy ugyanaz a magyarság, mely idáig éltetett bennünket és szolgáltatásainkért hűséggel, ragaszkodással fizetett, még lelkesebben, még odaadóbban áll mellénk, a zászló alá, melyet magyarságért, kulturáért, a munka jogáért, a béke és szeretet diadaláért folytatunk. Csak minden előfizetőnk meg egy elfizetőt, minden számonként vásárló meg egy vásárlót, minden magyar szív, mely a Brassói Lapokkal együtt dobog, meg egy magyar szívet s a háromlejes lap, az olcsó Brassói Lapok — máskéleltetve óta megpróbált népünk jogainak elszánt harcosa, szenvedéseiben vigasztalója, csüggedésében bátorítója, — győzelmesen töri át magát a válságok válságán, mint ahogy vele és általa magyarságunkra is boldogabb jövő fog virradni.

— Megkezdik működését a brassói sétatéri zenekar. A brassói városi zenekar május elsején jó idő esetén délelőtt 8-tól féltízig az alsó sétatéren játszik, míg május másodikán ugyanott délből féltizenkettőtől félégység ad koncertet.

— MÁJUS 1-ÉN délelőtt 10 órakor „Anyák napja”-ünnepély lesz a Brassó-belvárosi református templomban, melyre az összes híveket és érdeklődőket szeretettel meghívja a rendezőség. (e)

Prágában is akasztani fognak

Halálra ítélték a háromszoros gyilkos pincért

Prága, április 28.
Emlékeztet az a megdöbbentő hármasság, amely ez év március 4-én történt Prágában, ahol egy Vetrovsky nevű huszonhat éves elbocsátott pincér meggyilkolta volt főnökét, Hruby vendéglőst, annak feleségét és leányukat.

Vetrovsky bűnügyét tegnap tárgyalta a bíróság, amely rövid tanácskozás után a gyilkos pincért kötél általi halálra ítélt. Kihallgatása folyamán a gyilkos pincér elmondta, hogy eleinte csaposlegény, majd pincér volt Hruby vendéglőjében. Főnöke kezdetől fogva rosszul bánt vele, gyakran felfofozta és állandóan szidalmazta, végül

pedig kidobta állásából. Az állati bánásmód és kenyerének elvesztése keserítette el annyira, hogy a véres bosszúállásra határozta el magát. A gyilkosság elkövetése után követni akarta áldozatait a halálba, késével átszurta tüdejét, sebéből azonban a kórházban felépült.

A tárgyaláson kihallgatták az elmeszakerítőket is, akik Vetrovskyt beszámíthatónak jelentették ki és a bíróság így hozta meg ítéletét, amely halálra szót.

A pincér az ítélet kihirdetésénél elvesztette eszméletét, úgy, hogy fel kellett locsolni.

Védője semmisségi panasszal élt a halálos ítélettel szemben.

— MAROSVÁSÁRHELYI HIREK. Tudósítónk jelenti: A marosvásárhelyi rendőrség politikai osztálya május elsejére való tekintettel több házkutatást tartott s azok eredményeképpen Veres Pál, Ady László, Bereczky András, Sütő György, Balogh Sándor és Fuchs Andor munkásokat őrizetbe vette. — A mezőcsávási csendőrség tetten érte Farkas Péter és Barabás János rovtomultuakat, a kik évek hosszú során keresztül fosztogatták az odaváló görög katolikus templomot és a templomi kegyesek eltulajdonításával, valamint a perselyek állandó fosztogatásával érzékeny károkat okoztak. A két templomrablót átadták a marosvásárhelyi ügyészségnek. — A marosvásárhelyi rendőrség az elmúlt éjszaka razzíát tartott s azon leleplezett egy 45 éves, kétgyermekes marosvásárhelyi malomtulajdonost, aki fiatalokor gyermekekkel fajtalanzkodott. Elfogták Szász Gyula és Máthé János rovtomultu csavargókat is, a kik detektíveknek adva ki magukat, egy utcai leánytól szerelmet zsaroltak. Átadták őket is az ügyészségnek.

— Kizárták báró Gágern Jánost a Nemzeti Kaszinóból. Budapestről jelentik: A Nemzeti Kaszinó elnöksége tegnap ülést tartott, amelyen kizártá tagjai sorából báró Gágern Jánost, akinek gróf Károlyi Istvánnal és Eszterházy Tamással szemben, mint ismeretes, súlyos váltókonfliktusa volt.

★ A CUKORBETEG KOSZTJA. Cukorbeteg részére írta dr. Horvay Lajos: Az ismert speciálta tollából most jelent meg a munka második kiadása, mely minden cukorbeteg számára fontos. A könnyen érthető stílusban megírta mindazt tartalmazza, amit a cukorbetegnek a tudomány legújabb megállapításai szerint betegségéről tudnia kell. A cukorbetegség gyógyítható, amennyiben a beteg az orvosi előírásokat pontosan betartja és a kitűnő szakorvos tanácsait követi. A könyv fontosabb fejezeteiből: Hogyan alakul a cukorbeteg kórtípus? — A zsírszegény és fogyókósz. — Egy főzeléknep. — Zabliszt és más szénhidrátus napok. — Az insulinnal kezelt beteg kórtípusáról. — A cukorbeteg gyermek kórtípusáról. — Néhány őszinte tanács cukorbeteg részére. — Idénytelapok. — Konyhareceptek. — Leleki izgalmak. — Fürdőhelyek. — Főzés. — Ezen értekes és fontos munka ára 78 lej. Kapható a B. L. könyvostályában.

★ ÉTRESÍTÉS. Bár a Brassói Népbank az agrár adósságok moratóriumáról szóló törvény rendelkezései értelmében szintén moratóriumot élvez és így a hitelezők részére fizetések teljesítésére kötelezve nem volna, — ennek dacára a Brassói Népbank — az alábbi beosztás szerint, folyó hó 29-ével a betétekből újabb részlet fizetését megkezdi: április 29-én A — május 4-én B május 7-én C, Cs, Cz — május 9-én D, E május 11-12-én F, G — máj. 13-14-én H, I május 17-18-án J, K — május 19-én L május 20-án M, — május 23-án N, O május 24-én P, R — máj. 25-én S, Sch, St május 26-án Sz — május 27-én T május 28-án U, W, V, Z (be)

— UNITARIUS KONFIRMÁCIÓ. A brassói unitárius egyházközösségben a konfirmációi ünnepély május hó 5-én, áldozócsütörtökön, délelőtt 11 órakor lesz a református templomban, amelyre a híveket és az érdeklődőket ezúton is meghívja az egyházközösség előjárósága. Egyúttal jelzi, hogy május 1-én és 8-án a református templom elfoglaltsága miatt az istentisztelet a tanácsteremben lesz. (e)

— MEGHÍVÓ. Vasárnap, 1932. május 1-én Püspök Atyánk, székhelyi Majláth Gusztáv Károly gróf püspökké szentelésének 35-ik évfordulója napján a brassói róm. kath. egyházközösség ünnepséget rendez, az alábbi műsorral: Délelőtt 9 órakor: A plebánia templomban ünnepi szentmise és szent beszéd. Utána délelőtt fél 11 órakor: A főgimnázium tornatermében, az ifjúság nyilvános műsoros ünnepélye. 1. Mozart: Ima. Énekli a róm. kath. leánygimn. énekkara. 2. P. Jánosy Béla alkalmi költeményét szavalja Gaudi Jósef főgimn. V. o. t. 3. „Ami a szívem érez”. Elmondja Miklós Béla róm. kath. elemi isk. I. o. t. 4. Chopin: Es-dur keringő. Zongorán játssza Kulhavy László főgimn. IV. o. t. 5. Ünnepi beszéd mond az igazgató. 6. „Bone

Deus”. Énekli a főgimn. vegyeskara. 7. Az ifjúság háláját tolmácsolja Herberth Ferenc főgimn. VII. o. t. 8. Induló. Játssza a zenekar. — Jöjjetek el s emlékezzünk a szép napon a mi értünk fáradozó Püspök Atyánkról minél többen!

★ TÖRVÉNY a mezőgazdasági adósságok szanálásáról, magyar fordításban, ára 20.— Lei. Az eredeti román és magyar szöveg egyben, 35.— Lei. Póstaí rendeléseket csak a pénz előzetes bekládése mellett eszközölünk, portóra külön 6.— Lei küldendő be. A Brassói Lapok könyvostálya.

— MEGHÍVÓ. Az erdélyi róm. kath. Státus alba-iuliai, gyulafehérvári „Majláth” főgimnáziuma tisztelettel tudatja, hogy szeretett főpástorának, gróf Majláth Gusztáv Károly, erdélyi püspök ur Önnagyméltóságának püspökké szentelése 35-ik évfordulóján, 1932. évi május 1-én a jubileárius ünnepséget a következő rendben fogja megtartani: Az ősi székesegyházban délelőtt 9 órakor a bérmlás szentességének kiosztásával a Kegyes Püspök Ur hálaadó szentmisét mond, amely alatt a papnövendékek és a tanulók vegyeskara énekli: J. Gruber, Missa in honorem Sanctae Caeciliae Op. 79. a „Harmonia” filharmonikus zenekar közreműködésével. A szentmise után a nyilvános iskolai ünnepség a „Majláth” liceum tornacsarnokában lesz a következő műsorral: 1. Mozart: Eine kleine Nachtmusik, előadja a „Harmonia” filharmonikus zenekar. 2. Ünnepi beszédet mond Bujáki Domokos, liceumi tanár. 3. Zsakovszky F.: Üdvözlő dal, énekli a férfiak. 4. P. Jánosy Béla: Jubileumra, szavalja: Galló Géza V. o. t. 5. G. F. Händl: A bünbánó, énekli a vegyeskar. 6. A tanulójfúság háláját tolmácsolja: Száva Kristóf, VII. o. t. 7. Mozart: Romanz és Menuet, előadja a „Harmonia” filharmonikus zenekar.

— ELOFIZETŐINK kisérik figyelemmel a címkéjükön feltüntetett lejáratot. A lap zavartalan expedíálása érdekében gondoskodjanak idejében a lejárt előfizetés megújításáról s ha akár póstán, akár megbízottunk útján megújították az előfizetést, figyeljék meg, hogy 8 napon belül az új lejárat szerepel-e a címkén.

A Sabariát törölték a magyar profiligából A MLSz feltűnésteltő szigorú ítélkezése

Budapest, április 28.

Magyar sportkörökben rendkívüli feltűnést keltett a profizsövetség legutóbbi ülésének határozata, amellyel a szép multu szombat helyi Sabaria játékjogát felfüggesztette, az eddigi összes eredményeit semmiesnek tekintti és az utolsó helyre helyezte a bajnokságban.

A feltűnő ítéletre az adott okot, hogy a Sabaria a szövetség megkerülésével, saját hatáskörében elhalasztotta a Budai „11”-el esedékes mérkőzését. A szigorú ítélet nagy feltűnést kelt. A többi egyesületek azonban, úgy látszik, örülnek a parázs sportbotránynak, mert már is tárgyalások folynak, hogy mely egyesületek osszák fel egymás között az egyesület nélkül maradó játékosokat.

Ferencváros — Vasas 2:2 (2:1).

Magyar kupa mérkőzés. A Ferencváros, mint az előrelátható is volt, bejutott a döntőbe.

Ferencvárosi vasutas — Törekvés 2:2 (2:1). Amatőr bajnoki mérkőzés.

Tözsde

1932 április 28.

Zürich (nyitás): Berlin 12230, Amsterdam 20855, Newyork 51487, London 1885, Páris 2028, Milánó 2645, Prága 1524, Budapest — Belgrád 895, Bukarest 305, Varsó 5765, Bécs — Valuták. Napoleon 624, Márka 2980, Léva 110, Török líra 82, Font 638, Francia frank 664, Svájci frank 5280, Olasz líra 870, Drachma 160, Dinár 285, Dollár 166, Lengyel marka 1890, Schilling 1970, Pengő 2250, Cseh korona 496, Belga frank 470.

B. L. 5. OLDAL

Nappalra és éjjelre egyaránt legjobb . . .

NIVEA-CRÉME

Legfontosabb alkotórésze a bőrápoló eucerit ugyanis teljesen behatolhatja a bőrt, anélkül hogy fénnyessé tenné azt. Nappal a Nivea-krém megvédi a zord időjárás káros hatásaitól, pótolja a szél és rossz idő által elvont bőrszáradékokat és megőrzi a bőr puhaságát és simaságát. Éjjel a Nivea-krém felépítő és erősítő hat a bőr szöveteire, és ezáltal fiatalos, friss színt ad az arcnak. A Nivea-krém nem pótolható még a legdrágább luxus-krémmel sem! Nincs egyetlen más krém sem, amely a bőrápoló euceritet tartalmazza; ezen alapszik a Nivea-krém meglepően jó hatása.

Dobozokban: Le16.-, 34.-, 72.-. Tubusokban: tiszta ónból: Le130.-, 45.-
Beier dorf & Co. S. A. R., Braşov-Brasso, Strada Julius Maniu 39

— Magyar Nap Medgyesen. Az Országos Magyar Párt Nagykülvármegyei Tagozata május hó 8-án tartja meg Medgyesen a Szőlő szálloda nagyteremben közgyűlését. A közgyűléssel kapcsolatosan a tagozat Magyar Napot rendez a gyáripari gócponttá fejlődött régi erdélyi városban. Az ez alkalomból rendezett ünnepségek sorát május 7-ikén este Szabó Béni brassómegei képviselő előadása vezeti be. A közgyűlés napján délután bankett, délután sportünnepély és este Inczédy-Jocksmann Ödön, Magyar Dalosszövetség és több vidéki dalárda közreműködésével dalestély lesz. A Magyar Napon résztvenni kívánó vendégek elszállásolásáról a medgyesi tagozat gondoskodik. Jelentkezni e célból Sz. Nagy Sándor medgyesi gyárigazgató, tagozati elnöknel lehet.

— A csiki hatóságok is készülnek a május elsejére. Tudósítónk jelenti: A csikszereadai és a gyergyószentmiklósi rendőrség, valamint a csendőrszárnyparancsnokság a legmesszebbre vonítékedéseket fogantatott május elsejével kapcsolatban. Különösen Gyergyószentmiklóson fektetnek nagy súlyt az óvintézkedésekre, miután a múlt évben komolyabb zavargások voltak az ottani munkásság körében ezen a napon. Csikszereadában, Gyergyószentmiklóson és a megye több falujában házkutatásokat is tartottak. Valószínűleg izgató tartalmú röpiratokat kerestek, de minden eredmény nélkül.

— A HIRES GELLÉ FRÉRES FOGPASZTA ÉS FOGSZAPPAN erősíti és építi a foghúst, megszünteti a kellemetlen szájszagot, ragyogó tisztaságot és fehérséget ad a fogaknak, elejét veszi a foghúsgyulladás és fájdalmas, fogfélélyek keletkezésének. A Gellé Fréres fogpaszta és fogszappan kiegészítik egymást hatásukban, úgy, hogy a mindenkori használatnál csak kevés mennyiséget kell elhasználnunk. Mindkét gyártmány megéri a próbát. (be)

— Az adóbehajtásnál nincsen törvény. Csikszereadából jelenti: E hó 26-án Csikszereadában megjelent az adóhivatal három végrehajtója a szokásos csendőrkísérettel, házról-házra jártak a felszólítottak a gazdákat, hogy nyomban fizessék ki hátralelő adójukat. A székely gazda borsika-hajat szív cigarettadohány helyett, honnan lett volna pénze az adóra? A végrehajtók erre minden előzetes formáság nélkül szekérre rakták a legértékesebb tárgyakat. A gazdánál csak cédula maradt, ami a foglalás tényét

igazolta s egyben az árverés napját is kitűzte. Voltak, akik hivatkoztak arra, hogy a törvény szerinti a végrehajtó foglalhat aztán 15 nap elteltével, ha az adós nem fizet, kitűzheti az árverést is a lefoglalt tárgyakra, de addig nem. A felelet erre az volt, hogy az adóbehajtásnál nincs törvény. Csakugyan nincs.

— Elromlott gyomor, bélzavarok, émelygés, kellemetlen szájíz, homlokfájás, láz, székszorulás, hányás vagy hasmenés eseteiben már egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz gyorsan, biztosan és kellemesen hat. A gyakorlati orvostudomány igazolja, hogy a Ferenc József víz használata a sok év és ivás káros következményeinél igazi jótéteménynek bizonyul. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogeriákban és fitzserüzletekben kapható.

★ FAYARD: SZERETNI — GYOTRE-LEM. A mai Kaméliás hölgy, díjat nyert regénye ára 32.— Lei. Szerelmem és Tragédiám. Az utolsó cári pár és Rasputin intimitásai, tragikus bukása. A 300 oldalas könyv ára 72.— Lei. A pénzt bolyegekben is lehet küldeni, a portó külön 10 lej. — Brassói Lapok könyvosztálya.

— Időjárásjelentés. Budapestről táviratozzák: A budapesti Meteorológiai Intézet jelentése szerint az éjjeli fagyok gyengülése, felhősödés és helyenként eső várható.

A svéd adófizetők isszák meg a levét Kreuger csalásainak

Stockholm, április hó 28

A svéd kormányt Kreuger öngyilkossága és a gyufatröszt katasztrófális összeomlása rendkívül kínos helyzetbe sodorta, minthogy

a Kreuger-konzern pénzügyi nehézségei a svéd költségvetésben 25 millió korona deficitet okoztak.

Ennek a veszteségnek kiegyensúlyozására a pénzügyminiszterium törvényjavaslatot készített,

újabb adók és monopóliumok bevezetéséről.

Igy kell majd jóvátenniök a svéd adófizetőknek azt a kárt, amelyet a nagystílű spekuláns okozott az államkincstárnak.

pontot a Bocskaynak volt kénytelen leadni. Turai alkalmával is számos igen értékes nemzetközi győzelmet aratott a debreceni proficsapat, amely két ízben is győzelmesen járta meg Görögországot s egyik turáján egy hét alatt öt meccset játszva győzött ötször. Szép teljesítménye volt a Bocskaynak a francia kupagyőztes S. C. Montpellier 5:1 arányban való legyőzése s az akkor abszolút délfranciaországi és olaszországi turán ezen kívül is elsőrendű eredményeket ért el a Bocskay 1930. telén, többek között 4:0 arányban legyőzve a kitűnő nevű US Fiorentinát. 1931. husvétján a Bocskay egyiptomi turán vett részt s Alexandriában 3:1, Kairóban pedig 4:1 arányban győzedelmeskedett az ottani válogatottak ellen. Trvaly nyáron a Bocskay északi turán vett részt, a mindenkor félelmetes dán és svéd csapatok ellen a külföldi sajtó által magasra értékelte sorozatos győzelmeket aratva, úgy, hogy egyedül a dán nemzeti válogatott tudta pompás küzdelemben megadással kényszeríteni. Úgyanebben az évben érte a Bocskayt az a megtiszteltetés, hogy Magyarország egyik képviselőjeként részt vett a Közép-európai Kupa küzdelmeiben, a télen pedig Olaszországban 5:1 arányban legyőzte a Fiorentinát, majd csapatának zöme a magyar csikóválogatott és a Kék csillag válogatott holland, német és francia turájának győzelmi sorozatában játszott kiemelkedő szerepet.

A Bocskay ma a külföld által is számtalanszor méltányolt egyik nagy értéke a magyar futballnak, azt pedig úgy a magyar, mint a külföldi szakértők egybehangzóan megállapítják, hogy a magyar profifutball legstílusosabb együttese a Bocskay. Egész kis tanulmányokat írtak már a Bocskay megvesztegetően szép stílusáról, hangsúlyozottan kiemelve, hogy eddig egyetlen csapatnak sem sikerült a skót stílust a magyar lendülettel annyira szerencsésen összehámozni, mint a debreceni proficsapatnak. A magyar és a külföldi legmértékadóbb szakorgánusok számtalanszor hangsúlyozták, hogy a Bocskay csatár-

sora a legszebb kombinációs stílust játsza általában elismert, hogy a Bocskay támadócsapata a legjobb együttes a magyar profifutballban. A belső trió remek háromszögjátéka egész Európában híres s ennek a pompás hármasnak elsőrendű kiegészítője a két gyors szélő, akik révén a Bocskay csatársora szinte tudományosan kiszámított, pontos lapos passzjátékot egészen új, egyéni színekkel töltötte meg. Emögött a nagyszerű támadócsapata mögött a tengelyben a magyar futball egyik nagy ígéretével összevágó munkát végző fedezet sor működik s a Bocskay közvetlen védelme egyénenként és együttesen is kitűnő játékosokból áll. A Bocskay nagy ereje a lapos passzjáték, amellyel nem csak az azonos stílusú csapatok ellen, hanem a leggyorsabb lendületű futballt játszó együttesek, — így az olasz, egyiptomi és svéd csapatok, — ellen is a legeredményesebb tud lenni, amellyel szemre is gyönyörködtető, színes, változatos és ékecs.

A Bocskay játékosai közül a kapus, Felhő, 22-szeres nemzeti válogatott, a másik kapus Budai, az egyik hátvéd, Remmer, kilencszeres nemzeti és profiválogatott, a másik hátvéd, Kutik, középfedezete Mór, többszörös csikóválogatott, a balfedezet Marosi, sokszoros amatőr válogatott, a jobb fedezet Palotás, többszörös csikóválogatott s a fedezetsor kiegészítő tagja, Keviczky, — aki egyébként hátvéd is játszik, — szintén többszörös profiválogatott. Csatárórának tengelyében Teleki tiszta volt profiválogatott, helyettese és egyben a csapat tréner, Opatá 28-szoros nemzeti válogatott, a jobbszélő Markos 15-ször volt nemzeti és profiválogatott, a jobbösszekötő Vincze hatszor nemzeti és profiválogatott, a balösszekötő Mátyffy csikóválogatott s a balszélő Hevesi, a magyar futball egyik nagy ígérete, még csak azért nem ölthette magára a címeres trikót, mert mindössze — 17 esztendő.

A debreceni Bocskay brassói játéka a színpadon kiemelkedő eseménye lesz.

„Igazgató Ur...

BUKAREST

a telefonnál...

...azonnal felkelti a figyelmet,
ha távoli város hív a telefonhoz

SAJÁT

gyakorlatából tudja, hogy azonnal felkelti figyelmét, ha távol fekvő város hívja a telefonhoz. Ugyanez az eset akkor is, ha Ön hív fel mást.

NEM KELL VÁRAKOZ-NIA, nem hallja „hívjon későbbben”. Azonnal megkapja a kapcsolást azzal a személylyel, akivel beszélni óhajt és közölheti vele kívánságát.

AZ INTERURBAN TELEFONSZOLGÁLAT nagyon megjavult. Románia minden városával és a külfölddel is kitűnően beszélhet.

A DIJSZABÁSRÓL készséggel szolgál felvilágosítással a telefonhivatal.

Használja
a telefont!

SOCIETATEA ANONIMA ROMANA DE TELEFOANE

Sport

Jön a Bocskay!...

Május 5-én Brassóban játszik a debreceni proficsapat

Brassó, április 28.

Szenzációs sporteseményben lesz része a brassói közönségnek május 5-én. A debreceni Bocskay csapatát látják itt vendégül és bizonyos, hogy szűknek fog bizonyulni a brassói pálya a közönség befogadására. Nem lesz érdektelen, ha a nagyhírű magyar együttes itteni vendégszerelésével kapcsolatban pár éves történeti visszapillantást vetünk az egyesület működésére. Még nem történt arról döntés, hogy ki lesz a vendégcsapat ellenfele. Szó van arról, hogy a Brasovia játszik a Bocskay ellen, azonban lehetséges, hogy Brassó válogatott csapatát fogják szerepeltetni.

A Bocskay Futball Club Magyarország második vidéki városának, a 120.000 lakóú Debrecennek s mert Debrecen a Tiszántul városa, egyben az egész Tiszántulnak is a reprezentáns professzionista labdarúgó egyesülete.

A Bocskay a magyar futballnak professzionálisa és amatőr ágakra való szétválasztásakor, 1926-ban alakult; játékosádjának a zömét a debreceni amatőr egyesületek legkiválóbb futballistái adták, akikhez több kitűnő budapesti játékos is a temesvári Kinizsi két kiválóságát szerződtette a vezetőség. A Bocskay a második profiligában kezdte, de már a szétválasztás esztendejében felküzdötte magát az első profiligába s azóta a három nagy budapesti klubbal, a Ferencvárossal, Hungáriával és az Újpesttel együtt, a magyar

profiligába első vonalát alkotja. A Bocskay az első profiligába való felkerülése óta szilárdan tartja egyenletesen előkelő helyezését az élvonalban, klasszisa semmivel sem alacsonyabb a világszerte ismert három nagy budapesti csapaténál s ezt nem csak a magyar profiligába küzdelmeiben bizonyította be, amelyekben a Ferencváros, Hungária és Újpest teljesen egyenrangú ellenfeleket szerepel, — immár tradíciója a Bocskaynak, hogy minden évben legyőzi az akkori bajnokot, — hanem számos nehéz internacionális összecsapásban is.

Éppen ezért a Bocskayt egész Magyarországon a magyar vidék reprezentáns csapatának tekintik s teljesítményét maga Debrecen város is annyira honorálta, hogy a Debrecen város kék-sárga színét viselő klubnak engedélyezte a város címerének a használatát is. A Bocskay amellett, hogy a magyar I. profiligában a három nagy budapesti csapat mellett mindig szilárdan tartja az előkelő negyedik helyet, számos kiemelkedő eredményre tekinthet vissza, rövid fennállása ellenére is. A debreceni proficsapat egyik legszebb teljesítménye volt, amikor 1930-ban sikerült — a klasszikus díj létezése óta először a vidék számára, — elhódítani a Magyar Kupát, a döntőből nem kisebb ellenfelet verve ki, mint a Ferencváros és érdekes megemlíteni, hogy a Hungária mindössze négy pont veszteséggel nyerte 1929-ben a bajnokságot s ebből három

Egy újságíró noteszéből

Kossuth Lajos

Mégsem lehetett oly dühös sovíniszta Kossuth Lajos.

1. Az oláhok ezentúl saját nevükön „románok”-nak nevezetnek.
2. Magyarország biztosítja nemzetiségei szabad fejlődését.
3. A magyar nyelv kizárólagossága a törvényhozásra korlátozódik.
4. A megyékben mindkét nyelv hivatalos és használatos.
5. Még az állam által tartott román iskolákban is a román a tannyelv.

Vajda

6. A törvény- és esküdtisékek előtt mindkét nyelv hivatalos.
 7. Minden román jogosult aktákat anyanyelvén kiállítani és betérjesztetni.
 8. A kultuszminisztériumban románokból álló ortodox egyházi szekció létesül.
 9. Ahol a lakosság többsége román, ott a katonai vezényszó is román.
- Kivonatolva így hangzanak annak a békeajánlatnak az első paragrafusai, amelyet Kossuth Lajos kormánya nyújtott át a románok vezetőinek. (Csech János „Bem's Feldzug in Siebenbürgen in den Jahren 1848-49” című művéből.)

Sőt egyáltalán nem volt sovén

— Éppen úgy, mint a vallás, a nemzetiség is nemzeti érdek. Az államnak sem az egyikbe, sem a másikba nincsen beavatkozása. Miután az alkotmány biztosítja az egyesülési jogot, az állampolgárok szabadon védelmezhetik és fejleszthetik nemzetiségüket, palamint egyéb jogait, egyesülve és társulataikat alapítva községek, megyék és az egész ország területére.

Idézet Kossuth Lajos iratainak 453-ik oldaláról.

Mi nem merünk ennyit!

1. Hajthatatlanul követeljük a román népek, palamint az ország többi népeinek államalkotó politikai elemként való elismerését és közintézmények útján alkotmányos és etnikai fejlődésének biztosítását.
2. Követeljük a román nyelv elismerését és használatát a hadseregben.
3. Követeljük, hogy az ország valamennyi nemzetisége saját nyelvén bírássék, közigazgatassék és tanítassék. A köztisztviselők az illető vidék lakosságának fiaiból választassanak s ha ilyenek elegendően nem lennének, akkor a tisztviselő köteleztesen a nemzetiség anyanyelvénél megtanulására.
4. Követeljük az összes felekezetek teljes autonómiáját, lélekszám szerinti államsegélyezését, a papság fizetését és a

felekezeti iskolák állami fenntartását. Azokon a helyeken, ahol valamely nemzetiség többséget képez, az állami vagy községi iskolában a tannyelv az illető nemzetiség nyelve legyen.

5. Teljes községi és megyei autonómiát követelünk olyanképpen, hogy területüket a lakosság anyanyelvénél határai szerint igazítsák ki. Követeljük a nemzetiségi köztisztviselők kinevezését.
6. Követeljük az általános, titkos egyenlő és a nemzetiségeknek méltó képviseletet nyújtó választói jogot.
7. Követeljük a gyülekezési és társulási jog törvényes biztosítását, minden megszorítás nélkül, palamint a tökéletes, közügyekben korlátlan sajtószabadságot.

Igy hangzanak az első pontjai annak a határozatnak, amelyet a magyarországi románok választókerületeinek küldöttiségei egyhangulag fogadtak el Nagyszebenben 1905. jan. 10-én. (A „Sartea de aur” című könyv VIII. kötetének 169-ik oldaláról).

Sajnos, más politikát folytattunk

— Mink nem óhajtunk kegyet senkitől, hanem jogainkat akarjuk ama természetes igazság és tény alapján, hogy ennek a hazának mi is fenntartó és alkotó elemét képezzük s így ennek a

Maniu

hazának mi is urai vagyunk, akarunk is lenni, éppen úgy, mint mások!

Idézet Brediceanu Coriolan román nemzetiségű magyar országgyűlési képviselőnek a magyar képviselőházban 1906. júl. 9-én tartott beszédéből.

Akárcsak manapság.

— Vegyük például a szájszokat. Láthatjuk, hogy ők minden kormánypártban szerepelnek (derűltetés.)

Idézet Vajda Sándornak a magyar képviselőház 1906. július 9-én tartott beszédéből.

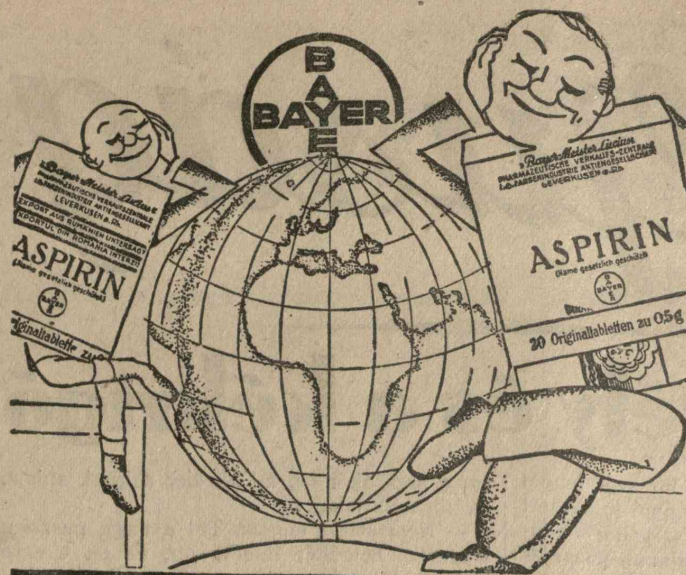
Ahogy a „magyarizálás” valójában kinézett.

— 1847-től 1900-ig a magyarok 261 községet nyertek és 456 községet veszítettek el, azaz a veszteségük 195 község. Ez azt jelenti, hogy a románok és a szlovákok mintegy 100, a németek 52 községet szereztek meg, míg a többi falvak a szerbek és egyéb nemzetiségek kezébe kerültek. Ezek a statisztikai adatok eléggé bizonyítják, hogy a magyar fajnak nincs hajlamossága más nemzetek beolvasztására. Sőt, igen tisztelt Ház, nagyszerű példát kínál maga a székely, Budapest is. Budapesten még ma is 62 ezer oly egyén él, akik Beksis Gusztáv adatai szerint egy szót sem tudnak magyarul. És ez az ország fővárosában!

Idézet Vajda Sándornak a már fentebb említett napon a magyar képviselőházban elmondott beszédéből.

Hogy is állunk azzal a hazafiassággal?

— Önök hazafiatlansággal vádolnak bennünket. De végeredményében mi a hazafiasság? Azt hiszem, nem egyéb, mint a közös érdekek védelme, az altruista érzelmek által irányított dolgok komplexuma. Azt hiszem, nem nehéz dolog hazafinak lenni, ha kezében van a tekintély, a köz- és végrehajtó hatalom. Amint nem nehéz dolog annak, aki bőséggel és kényelemben él, hogy becsületes legyen, vigyázzon a törvényekre és jogrendre, de nehéz dolog a becsület annak, aki nyomorban van, aki csak kirakatban látja a sok minden jófélét,

„BAYER” dicsőséges
ASPIRIN-mestere
hatalmad hírvél
az egész világ tele:
eléd járunk, hogy
halát mondjunk nekéd,
meri megváltottad
a beteg emberiséget!

ASPIRIN tabletták reuma, nátház és fájás ellen, csak is eredeti csomagolásban, 20 és 2 tablettával.

de szem előtt kell tartani, hogy becsületes legyen és ne törje be a kirakatüveget, hanem nyugodtan éhezze haladjon el előtte. Engedjék meg nekünk, hogy ebből az álláspontból kiindulva, alapul véve az altruista dolgok komplexumát, én és mindazok, akik itt mellettem a padokon ülnek, nagyobb hazafiaknak nyiloánítsuk magunkat, mint amilyenek önök.

Maniu Gyulának a magyar képviselőházban 1906. július 10-én elmondott nagy beszédéből.

Az igazság mindig igazság!

— Kötelességem kinyilvánítani azt a legmélyebb meggyőződésünket, hogy a magyar nyelvnek az elemi iskolákban való erőszakolása nem állhat a magyar nép érdekében. Ellenkezőleg, kárára lesz ennek, mivel a magyar nyelv túlzott erőszakolása a nemzetiségek elide-

genedésére fog vezetni. Nem önökkel szemben, akik felvetették a magyar nyelvű oktatás ötletét s nem is e tendenciával szemben, hanem magával a magyar nemzettel szemben, ami semmi esetre sem járulhat hozzá eme ország viszonyainak konszolidációjához, a jövő megerősítéséhez és az ország biztonságához.

Maniu Gyulának a magyar képviselőházban 1907 március 13-án elmondott szónoklatából.

Lehet, hogy mi sem.

— Semmitől se félünk!

Dr. Vasile Lucaciának a magyar képviselőházban 1907 október 30-án elmondott nagy beszéde e szavakkal zárult.

Milyen szépek az ideálok.
És milyen otrombák a tények.

(m. t.)

Újabb merénylet a brassói magyarság ellen

Az ucca-elnevezések felülvizsgálásánál is mellőzi az interimárbizottság a jogos magyar igények képviseletét

Brassó, április hó 28.

A brassói interimárbizottságnak már a megszüntetésénél ott állott a magyarellenes irányzat. Ennek szelleme ismételen felülvizsgálta fejét, mióta ez a brassói lakosság bizalmát nem élvező társaság intézi a város ügyeit. Számtalanszor lett volna alkalmunk e miatt felemelnünk szavunkat, de kerülni akartuk annak még a látszatát is, hogy mi komolyan vesszük ennek a társaságnak a ténykedéseit. Most azonban olyan merénylet készült a magyarság ellen, amelyet nem hagyhatunk szó nélkül.

Mikor a nemzetipárti kormány nyomorította meg Brassót interimárbizottsággal, ez sietett a város utcáinak elkeresztelését keresztülvinni. Olyan elnevezésekkel ajándékozta meg ez a bizottság a várost, melyek teljesen mellőzték a város múltját, lakosságának jogos igényét, sőt nem egy esetben egyenesen provokálták a város lakosságának relatív többségét képező magyarság érzékenységet.

Annak idején e sérelmes utcaelnevezések miatt a brassói szászok és magyarok képviselői tiltakoztak

és kérték az elnevezések revízió alá vételét olyan formán, hogy egy románokból, szászokból és magyarokból álló vegyes szakbizottság végezze ezt a munkát és úgy csinálja meg az új elnevezéseket, hogy a város összességének megelégedését érdemelje ki. A kisebbségek e jogos és indokolt kérését annak idején nem teljesítették, de határozott ígéretet tettek, hogy a szászok és magyarok kívánsága szerint a revízió keresztül fog vitetni. A Jorga-kormány uralomrajutása megátolta e terv megvalósítását. Most aztán a kormány jóvoltából a város nyakán ülő interimárbizottság

napirendre tűzte az utcaelnevezések revízióját.

Persze nem abból a szempontból, hogy a tényleges sérelmek orvoslását nyerjenek, hanem, az eddigi jelek szerint, nyilvánvalóan azzal a szándékkal, hogy különösen magyarságunk újabb sérelmet szenvedjen. Ezt igazolja az a tény, hogy az elnevezések kérdésével foglalkozó bizottságba három román és két szász tanárt delegáltak, míg magyart egyetlenegy

sem engedett a jeles interimárbizottság szerephez, dacára annak, hogy ezt százsz részről kérték, és dacára annak, hogy erre ígéretet is tettek. És most ez a bizottság elkészítette az új utcaelnevezések tervezetét, de ebben megint nincsen köszönet, mert

a magyarság természetes és jogos igényei megint háttérbe szorultak.

Érthetetlen és súlyosan elítélendő az a játék, melyet a város magyar lakosságával ez az interimárbizottság üz. Természetes, hogy ez az újabb merénylet nem maradhat szó nélkül és a magyarság meg fogja találni a módját annak, hogy ennek a sérelemnek orvoslását keresse. Ha aztán kiméletlenül lesz kénytelen az interimárbizottság viselkedése ellen fellépni, azt köszönje a nemzeti elfogultság vizein hajózó társaság saját magának.

Leszállították a kamaflábat Németországban

Berlin, április 28.

A Birodalmi Bank tegnap igazgatótanácsai ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy a bankkamatlábat öt és fél százalékról öt százalékra szállítja le.

ASTRA (Apolló) MOZGÓ
BRASSO

Viharzó szenvedélyek

A „Berliner Tageblatt” a következőket írja a filmről: „Emil Jannings — még sohase volt ilyen emberi, telivér férfival, minden gyengeségével és szenvedélyével, gyermeki naivitásával, hidegvérű ravaszságával, flegmatikus jószágával és korlátok nélküli önkényével. És ami róla a legbámulatosabb: ahol feltűnik, ott nevetni is lehet, szívből nevetni, vaskos humorán. Jannings alakítása nagy élmény nyé emellett ezt az alvilágfilmet. A legizgalmasabb alvilág-filmek egyik, drámai cselekménnyel, magas feszültséggel teli helyzetekkel és izgalmas szenzációkkal.

B. L. 2. ODA

Ha butorra van szüksége

ne sajnálja az utat és tekintse meg raktárainkat!

BRASSO
BUKAREST
MAROSVÁSÁRHELY

SZÉKELY és RÉTI
BUTORGYÁR R. T.

APRILIS 30.

Tfjúság

A seregély és a kékrigó

Nubia aranytűző napja öntötte szét fényét az őserdőn, a Nilus mocsaraiból kihódított kővér buzaföldeken, a távol sárgálló sivatagon, hosszú hetek óta változatlanul, pazar és ragyogó pompában.

Csak a könnyűtollú madársereg nem tikadt el s egyforma vidámsággal szökött a tüskés mimózák ágairól a darfabokrok sűrű gallyrengetegébe s vissza csipogva, dalolva s ujjongva az életnek.

A kisebb szárnyasok különösen az erdőszélen szerettek összegyűlni, ahová még kihallatszott a sűrűségről az afrikai papagájfajok éles rikácsolása, de már el-ellátogatott pihen-ni a szürke sivatag felől idekerülő keselyű is. Itt tereferéltek az apróbb madarak s ugrándozva, vibáncolva tárgyalták meg életük kis eseteit. Vagy talán csak mi, akik nem vesszük őket komolyan, hisszük oly játékszerűen kicsinyeknek a madársziv örömeit, keserveit? Ki tudja, mi mindent csicseregnek el egymásnak a madárélet mélységes titkairól, a mikor mi csak játszi pajzanságot látunk hancurozásukban?

Egy kicsi, szürke seregély látogatott el napról-napra ebbe a madártársaskörbe s nagyon összebarátkozott a kékrigóval. Ez a madár a forró Afrika bennszülötte s a kis jövevény rokont nagyon felkarolta. El-elcsevegtek meghitten s a vidám kékrigó nem győzte dicsérni tropikus hazája forró napsugarát, szépséges virágait, változatos rovarvilágát. Ez az utóbbi hiszen dusan terített asztalt jelentett minden madárfélének.

— Szép, szép, — hagyta rá a seregély és ezzel el is intézte a maga részéről amannak ömlengéseit. Persze, hogy az nem elégedett még ezzel s még fokozottabban emelte ki hazája előnyeit.

— Hol találnál meg így mindent együtt: a nagyszerű sivatagot, a hőmpolygó folyót, pompázó őserdőt? Lehet-e ennél szebb tája ennek a körülrepülhetetlen földkerekségnek?

— Szép, szép, — csipogta a seregély és se-hogy sem tudott felülemelkedni közönyén.

A kékrigó azt hitte: ilyen a szürke madár természete; tehet is az róla, ha egyszer képtelen a lelkesedésre. Nem is firtatta ezt tovább, hanem egy szép napon, amikor már elég bizalmat tételezett fel barátjában s amikor már ő maga éppen a fészke tatarozásával foglalkozott, csak úgy odavetöleg megkérdezte:

— Hát te egyáltalán nem raksz fészket?

— Hogyne raknék, csak még nem jött el az időm, — felelte a seregély kitérően.

Multak azonban a hetek, talán egy-két hónap is s a seregély semmi készségét sem mutatta annak, hogy fészkekrakásra gondol. Barátja újból felvetette ezt a kérdést.

— Még most sem látod idejét, hogy fészket építs, családod alapíts? Minden jóra való madár kiköltötte már fiókait s te még mindig télenlül röpködöl? Fogj serényen a munkához, hogy utóljérj minket.

— Nem alkalmas nekem ez a hely a fészkekrakásra. Majd rákerül a sor otthon, — válaszolt a seregély szűkszavúan.

— A hely nem alkalmas? Hát akkor menj az őserdőbe, vagy, — nem bánom, — a nádasokba, valahol csak találsz kedvedre valót. Hisz van itt mindenféle, válogathatsz bennük. Ha ez nem elég neked, akkor igazán nem tudom elképzelni, milyen helyet akarsz.

De a seregély nem nagyon magyarázkodott, kényelmes volt hozzá. A kékrigó meg azt hitte: no, ez igazán léha és könnyelmű madár és egy időre el is hidegült közöttük a barátság.

Egy ragyogó februári napon a seregély fűgőn felröppent egy pihenő bivaly hátára s a gyér szőrzet közt bujkáló legyecskéket igyekezett elkapdosni. Párat sikerült is lenyelnie. Am egyszerre csak abba hagyta ezt s kinyújtott nyakkal, magasra feltartott fejjel, valami ritkán hallatott, csodálatosan ünnepies énekbe kezdett.

Aki elő csak hallotta, fel kellett figyelnie. Hogyne vette volna hát észre a közeli aszkáncserjén veszteglő kékrigó? Feledve a neheztelet, amint a madár elhallgatott, megkérdezte:

— Tán valami különös öröm ért ma, pajtás, hogy így dalolsz, ahogy még sohasem hallottalak? Szinte fel sem tételezem, hogy így is tudsz.

— Csakugyan eltaláltad, barátom. Valami csodás sejtélem ébredt a szívemben. Talán a szellő ihlette be a vérembe, tán a napsugár kacagta felém, de megérezttem; odaát bontakozik már a kikelet...

Nem értett ebből semmit az afrikai madár. Szinte kótyagosnak gondolta a különben oly józan seregélyt.

— Odaát? Tul a Niluson? Odaát ép ugy

süt a nap, akár itt, mi közünk nekünk ahhoz, mi történik odaát?

— Nem értesz engem. Tul a nagy pusztán, tengeren, hetedhét földön, ott, az én messze hazámban... érzem, hogy már nyílnak a barázdák, már porozva veti barkáját a mogyoró bokra. Már párszor kel fel csak a nap s én utnak indulok, hogy újra fészket rakjak a régi barázdában.

— No, nagy bolond is vagy, hallod. Mi szükségem arra a barázdára, arra a távoli bokorra, mikor a mi égő tűző napunk pazarul érlel számunkra mindent, amit szemünk-szánk megkíván?

A seregély nagy csodálkozással nézett a kékrigóra:

— Hogy mi szükségem? Lehet-e illet kér-

Nincs pompa és nincs gyászzené,
nincs ágyudörrenés,
virág sem borítja, pedig
katonatemetés.

A nyomor katonája volt,
amig e földön élt,
s festetlen, gyalultatlan
koporsóba tették.

A hófehér deszkán itt-ott
gyászos fekete folt:
szénzállító szekér oltta,
munkanélküli volt.

Vulkán.

MARKOVITS EDITH

A múltáb

Irta: Fekete Ferenc

A falu közepén, egy szép magánházban lakott az öregedő félben levő Márta néni. Házát szép kert vette körül, melyet ősz idején valóságos eltelek a gyönyörű gyümölcsök. Alma, körte, szilva, szóval mindenféle gyerek-szájnak oly kedves dolog, bőven akadt nála. De Márta néni soha egyetlen szem gyümölcsöt sem adott a gyermekeknek. Mogorva öregasszony volt. A világgal nem törődött. Csak magának élt. És két kutyájának. Ezekkel jól bánt. Ezeket szerette.

Történt egyszer, hogy az egyik falubeli gyerek, a kis 7 éves Péter, elmenőn a szép kert mellett és megpillantván a gyönyörű körtefákat, erős vágyakozást érzett magában a csábos körtekért. Egy darabig sóvárgó szemekkel nézte, majd hirtelen átvette magát a kerítésen és felmászott a fára. Vagy tíz percig lakmározhatott e számára nem mindig élvezhető csemegéből, midőn kinyílt a kertnek a ház felől nyíló ajtaja és Márta néni jelent meg, két nagy, jól táplált kutyája kíséretében. A kutyák, amint a kertbe értek, rögtön megéreztek, hogy idegen van a kertben és biztos szimatjuk után indulva, közeledtek a fához, amelyen Péter tanyázott. Szegény Péter nagyon megijedt. Nem csak attól félt, hogy Márta néni elpáholhatja, hanem, hogy mit fognak majd otthon szólni. Irizatos kétségbeesés fogta el és sietve leugrott a fáról. Most már a néni is észrevette:

— Hah, gazember, hát erre tanítottak téged az iskolában? Állj csak meg, akasztófa-virág, hadd beszéljek a fejeddel!

De Péter nem állt meg. Rohant, ahogy csak tudott. Néha megbottolt egy fába, vagy kőbe és a kis lábai fájdalmasan koppantak. A kutyák ugatva utána. A kutyák ugatásába belevegyült a Márta néni kiabálása:

„Fogjátok meg! Nero, Cezar, fogd meg!”

Péter már majdnem elérte a kerítést, amikor az egyik kutya, a Nero, belekapott a nadrágjába. Péter belerugott az orrába. Erre a feldühödött kutya belevágta éles fogait a Péter lábába. A lábikrájánál. A sebből előbb lassan, majd mindig gyorsabban, megindult a vér.

Péter borzasztó fájdalmat érzett. A lába sajgott és szédült. Nem birt menni tovább. A kutyák, mert közben a másik is ide érkezett, húzták, marták és nyalogatták friss, kiömlő meleg vérért. Nem birta tovább. Eszmélete elhagyta és elterült a földön...

Mikor eszméltre tért, kórházi ágyon feküdt. Mellette aggódó édesanyja és egy ápolónő. Mozdulni próbált, de nem tudott. Nagyon fájt minden része.

Két hét múlva került ki a kórházból. Most már teljesen jól érezte magát. Csak az egyik lába helyett, amelyet a kutyák összeharaptak, volt egy múltáb, amely, ha járt, olyan keserves hangot adott.

Márta néni még mindig egyedül lakott a

dezni? Mennem kell, mert az az én hazám s mert érzem, hogy elvonult felette a szörnyű télidő s szeretve várja vissza messzebujdosott fiait.

— Tudtam, hogy különös madár vagy, de, hogy ennyire rajongó lettél, én sem hittem. Bizonyul egyedül állsz ezzel a madárvilágban.

— Egyedül? Azt hiszed? Hát fecskék, gólyák, amelyek még messzebb, Afrika szívébe bujdosnak, meg a fülemülék, gémelek, darvak és megszámlálhatatlan más madártársaink nem ugyanígy éreznek-e? Várj csak, micsoda végláthatatlan felvonulás lesz itt, a sötétkék levegőgömbben, rövidesen. Azok mind egy cél felé fognak törekedni, vissza a régi bokorba, nádasba, eresz alá, a fészkekhez, amely felnevelte őket s amelyet csak kényszerítve cseréltek fel a ti pompázó tájakokkal!

— Rögeszme... S nem volna sokkalta okosabb, ha maradtátok?

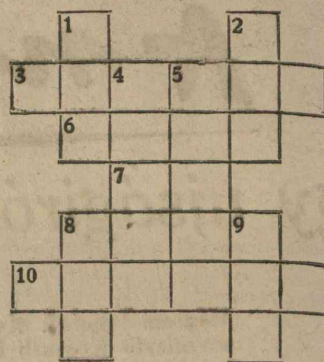
— Maradni? Most, amikor odaát újra tavasz van és virágba borul a régi bokor? Amikor hí a szellő és hajt a szívünk a rég nem látott hazai rög felé? Hiába marasztalsz minket, barátom, ha csak nem bűna a szárnyunk: visszaszerezük azt a régi bokrot, ősi rögöt, hogy újra fészket rakjunk ott, — fiaink számára.

Szólt és felröppent a kéklő magasságba, mert látta, hogy társai már ott verdesik szárnyaikkal a napsugárral telített levegőt. El is tiúntek azonnal a kékrigó szemei elől, messze, észak felé.

Mauks Kornél

KIS KERESZTREJTVENY

Bedő Karcsi, Botfalu.

Vízszintes sorok: 3. Mostanában nagyon sokat látni. 5. Gazdag, (ékezethibával). 7... 8. Erjedi tejtermék. 10. Elmélyedni, pihenni csak abban lehet.

Függőleges sorok: 1. Hangszer, (jazzben nagy szerepe van). 2. Szegény házakban ritkán jut ezzel. 3. Középkorban volt sok... 5. Jugoszláviai folyó. 8. A madarak királya. 9. Eláraszt.

BETUREJTVENY

Elephant Béla, Brassó.

Meleg S

P Hamis

FELELJ, HA TUDSZ!

Szép Annus és Balás Béla, Gyimesközélpók. Hol van a sirja Körösi Csoma Sándornak? Ki találta fel a könyvkötést? Melyik Európa legnagyobb tava? Melyik vallásnak heti ünnepnapja a péntek?

REJTETT NEVEK

Ma délből láttam. A csomag darabokra hullt. Már talán elfelejtett. Van nagy öröm. Hol garázdálkodsz? Megszid igazán. Ez régi dal. Ki ir énnekem? Péter zsiroskenyeret eszik. Kalapál magában. Ezekben a mondatokban egy-egy leánynév van elrejtve. Találjátok ki, melyek azok?

Nagyreszt helyes megfejtést küldtek be: Billitz Gyula és Géza, Antus Mariska, Nemes Nagy Zoltán, Göllner Mária, Szép Annus és Balás Béla, Nagy Magdus, Roessler Jenő, ifj. Égető Albert, Rosenfeld Bella, Elephant Béla, Incze Irén és Annuska, Egri Ferenc és Sándor, Ungvári Zoltán, Henter Béla és Annuska, Kaszivit Hajnalka, Walz Ivánka, Incze Gyula és Vilma.

A jutalomkönyvet Egri Ferenc és Sándor, Ungvári Zoltán és Antus Mariska nyerték.

Irájk meg pontos címüket, életkorukat és, hogy körülbelül milyen könyvet szeretnének. Az április 16-ik mellékletünk Fejtörőjének helyes megfejtése:

Sakkrejtvény: Ki korán kel, aranyat lel. Ki mint veti ágyát, úgy alussza álmát.

Keresztrejtvény: Vízszintes: Elek nagyapó, dik, lesi, avar, amos, róza, óra, rondtoll.

Függőlegesen: Elemér, Edison, akarat, álom, orarul.

Az „Tfjúság” szerkesztője üzeni:

B. K. Botfalu. Karcsi fiam, hát hogy nyert könyvet, ha nem küldöd be a rejtveny megfejtést? Azt gondoltam, hogy talán beteg vagy, néhány héti hallgattál. Nem szükséges minden levelet írni, ha rejtvenyeket nem küldesz, levelezőlapon csak a rejtveny megfejtést juttasd el idejében hozzánk. Üdvözlök. — S. G. Kolozsvár. Nagy örömet okozott kedves leveled és az a bejelentés, hogy megint hűséges tagja leszel gárdánknak. Ezt az írást, amit most beküldtél, — nem szeretem. Ha azt hoztad volna ki, hogy Mancinak tettetnie kellett magát, sántának, árvának, hogy megsajnálják és egy darab kenyért kapjon, — igen. Ez az életből való lenne. De te már a gazdag gyermek szívet keményítet. Ahelyett, hogy megnyisd. Gondolkozz ezen és írd meg, neked mi a véleményed? — Üdvözlöd ez uton adom át az Ifjúság mindenik lelkes tagjának. Üdvözlünk. — Sz. E. Középpajta. Versed még nagyon kezdetleges. Érzéseinket nem elég csak leírni. A versírásnak, még ha szabad, — nem kötött, — akkor is vannak szabályai. Írd meg, hány éves vagy, iskolába jársz-e még, vagy már kikerültél a padokból. Akkor majd tanácsot adhatok, hogy mit olvassál, hogy izléseidet és tudásodat fejleszd. — A. M. Botfalu. Ha nem is tudod mind megfejteni, küld be a rejtveny megfejtéseket szorgalmasan, Mariska! — N. N. Zoltán, Brassó. Örvendek, hogy Petke Edével szorgalmasan levelez. Rég nem küldtél be rejtvenyt. Várom!

VIDÁM SAROK

— Mond meg az igazat Miska. Te késztetted azt a dolgozatot?
— Nem. A papám.
— Egyedül?
— Nem. Én is segítettem neki.

Közgazdaság

AMI KÉSIK, NEM MULIK

A szeszmonopolium törvénye

Négy részletben, husz év alatt leépítik a gabonaszesz fogyasztását
Mire terjed ki a monopolium?

Bukarest, április 28.

A hivatalos lap közölte a parlament által megszavazott szeszmonopolium törvény szövegét és ezzel — ha a gyakorlatban még nem is teljesen — életbelépett a szesz és szeszszesitalok új rendszere, mely annak jegyében készült, hogy megszüntesse azt a visszaélést, mely évek óta folyik a szeszgyártás és szeszadózás terén.

A törvénynek a szesztermelésre és szeszszesitalok forgalombahozására vonatkozó főbb rendelkezéseit az alábbiakban ismertetjük:

A szeszmonopolium

Az állam a következő alkoholtérmekek eladását monopolizálja, tekintet nélkül arra, hogy fogyasztásra, ipari, vagy más célokra használják fel azokat:

- a) Az ipari és mezőgazdasági szeszgyárakban, továbbá az élesztőgyárakban előállított ipari szesz,
- b) a borszeszgyárakban előállított szesz,
- c) a finomított és ipari üstökön belföldi gyümölcsléből készített pálinkák, törköly és borseprő.

Nem tartoznak a monopolium keretébe a szilvapálinkák (cujka) és más hasonló gyümölcsléből készített pálinkák, a melyeket gyümölcstermelők állítanak elő saját üstjeiken.

Szesz- és szeszszesitalok exportjával csak a szeszmonopolium foglalkozhatik. Desztillált szeszszesitalt csak a monopolium importálhatja.

A szeszmonopolium és az összes fogyasztási illetékek kezelésére a pénzügyminisztérium felügyelete alatt működő szeszmonopolium és fogyasztási adóvezér igazgatóságot (Directiunea Generala a Monopolului Alcoolului si a Taxelor de Consumatie) állítják fel. Ez a vezérigazgatóság nemcsak a szeszmonopoliumot, hanem az összes többi — nem monopolizált — szesztermékekre megállapított fogyasztási adókat is kezeli.

A vezérigazgatóság két osztályra oszlik: szeszmonopoligazgatóság és fogyasztásiadó-igazgatóság.

A szeszmonopol és a termelők érdekeinek összehangolására a törvény felállít egy 21 tagból álló legfőbb szeszipari bizottságot, amelyben többségben vannak a pénzügyminisztérium által kinevezett tisztviselők.

A maximált szeszfogyasztás.

A törvény életbeléptetésével egyidejűleg a jelenlegi ipari- és borszeszszindikátusok feloszlanak és a szeszmonopolitörvényben s annak végrehajtási utasításában lefektetett elvek alapján új szindikátusok alakulnak. A borszeszszindikátusban kötelezőleg helyet foglalnak a pénzügyminisztérium által engedélyezett finomított és ipari üstökök.

A belföldi teljes borszesz- és finomított szeszszesitalfogyasztást a törvény évi 350 ezer hektoliter abszolút alkoholban állapítja meg. Ez a kontingens a szeszre vonatkozólag minden öt évben 25 százalékkal csökken. A csökkenést elsősorban a gabonaszesznel hajtják végre, úgy, hogy 20 év alatt a gabonaszeszfogyasztást leépíti a törvény.

Az egyes szeszszindikátusok által évenként szállítandó szeszmenyiséget a szeszmonopolium vezetésége állapítja meg.

Az egyes gyárak kvótáját a kontingenseken belül minden év szeptember 1-ig, a jelenlegi kvóták alapján a monopolvezérigazgatóság állapítja meg a legfőbb szeszipari bizottság véleményezése alapján.

A szesz és borszeszgyártás

Ipari szesz a jelenlegi meglévő, tulajdonosai által kihasznált vagy bérbeadott szeszgyárakban állíthat elő. Meglévő gyáraknak tekint a törvény azokat, amelyek 1932 január 1. előtt működési engedélyt kaptak és burgonyát, gabonát, lisztet, melaszt, gyökeret vagy bármilyen más

belföldi anyagot dolgoznak fel.

Szeszgyáraknak alérletbe adása tilos. Új szeszgyárak vagy élesztőgyárak felállítása nem engedélyezhető és a jelenlegi szeszgyárak termelési kapacitása sem emelhető.

Régi készülékeknek ujjakkal való helyettesítését csak a monopolium engedélyezheti.

A szeszgyárakban előállított szesz mennyiségét a monopolitól önköltségi áron beszerzett, önműködő mérőkészülékek állapítják meg. Azok a berendezések, amelyek megnehezítik az ellenőrzést, kicsérélendők vagy átalakítandók.

A gyárak működését a szesztermelési kampánokban csak akkor szakíthatják meg, ha azt legalább hét nappal előbb bejelentették a monopol ellenőrző közegének.

A gyárban előállított szeszért a szeszgyárak felelősek. A hiányzó szesz önköltségi ára és kicsinybeni ára közötti differenci-

át, ha a hiány nem vis-major következtében állott elő, a szeszgyárak kötelesek megfizetni.

Borszesz csak borszeszgyárakban állítható elő. Új borszeszgyárak nem állíthatók fel, sem a termelési kapacitás nem növelhető.

Borszeszgyárak azok a gyárak, amelyek bort desztillálnak és finomítanak legalább 95 fokra. Azok a gyárak, amelyek konyakgyártásra kaptak engedélyt, nem állíthatnak elő konyakgyártáshoz szükséges borpárlatot. Általában a borszeszgyárak is ugyanolyan rendelkezések alá esnek, mint az ipari szeszgyárak.

Finomítottknak tekintendők azok az egy, vagy több üstből álló berendezések, a melyeknek összkapacitása legalább 400 liter és legalább 50 fokos erősségű alkoholfolyadékot állítanak elő. Az ipari kazánokat is a monopol által engedélyezett ellenőrző készülékekkel kell ellátni.

A gyümölcspálinkák

A gyümölcs- vagy szőlőtermelők továbbárai is maguk desztillálhatják termékeiket engedélyezett üstökben, ha azoknak kapacitása legalább 60 liter.

A meglévő üstök szabadkézből megvásárolhatók a szeszmonopol által. Az esetben, ha egy üst öt egymásután következő évben nem működött, többé nem használható és a monopolium megvásárolhatja azt.

A gyümölcstermelők nem cserélhetik ki meglévő üstjeiket, csak kijavíthatják, anélkül, hogy a kapacitást növelhetnék.

Új üstengedély nem adható ki. Az üstök a monopolium közegei arra az időre, amíg azok nem működnek, lepecsételik. Gyümölcstermelők illetékmentesen családunként 15 liter abszolút alkoholt állíthatnak elő.

A finomítás és a szeszárok

Ipari szesz italok előállításához csak finomított használható. A finomítás finomítókkal rendelkező gyárakban, vagy külön finomítóban történik. Új finomítók csak a monopolium engedélyével állíthatók fel. A monopolium kezelősége a gyümölcspálinkák minőségének megjavítása céljából saját, községi, vagy szövetségi finomítókészülékeken is finomíthatja a pálinkákat.

A monopolium a szeszt az engedélyezett gyáraktól, finomítóktól és ipari üstöktől vásárolja. A szeszt ezek az üzemek a monopolium raktáraiban kötelesek átadni.

Kivételt ez alól csak a denaturált szesz képez, amely közvetlen a gyárban is átadható.

A szeszszesitalok árusítása

A monopolium saját raktáraiból zárt és címkézett üvegben árusítja monopolizált termékeket. Nyersanyagként, házi használatra, továbbá denaturált szeszt közvetlen a gyárakból is eladhat a monopol.

A monopolizált italok eladási árát a monopolium ügyvezető igazgatósága évenként állapítja meg.

A monopolizált gyümölcspálinkák eladási ára az önköltségi áron kívül magában foglalja a hasonló, nem monopolizált italok fogyasztási adóját is.

A szeszt és a borszeszt a likőr, rum stb. gyártásához a monopolium nagyban árban, házi használatra pedig 50 százalékkal magasabb árban adhatja, mint a monopolpálinka kicsinybeni ára.

A monopolium által megállapított finomított szesz ára legalább 30 százalékkal magasabb kell legyen, mint a jöminőségű bor 10 liter fokkonkénti ára. Élelmisze-

A szesz átvételi árát a törvény a következőképpen állapítja meg:

A nyersanyag ára, gyártási és adminisztrációs költségek plus 18 százalék, ezekhez — hozzászámítandó — a megfelelő amortizációs kvóta.

A borszesz átvételi árát ugyanúgy állapítják meg, mint az ipari szesz árát.

A gyümölcspálinkák árát meggyenként a termelőkkel közösen állapítja meg a monopol. Általában az ár loco monopolraktár állapotában meg.

A monopolizált pálinka finomított szeszből, tiszta és szűrt vízzel hígítva készül.

Maximális erőssége 40 fok. A pálinka készítése, üvegezése, dugaszolása, címkézése és lepecsételése a monopolium raktáraiban történik.

A helyi szokásoknak megfelelően a monopolium amortizálhatja a pálinkát, azonban nem olyan jellegű aromákkal, mint amilyen a gyümölcspálinkáké.

A rum, konyak és likőr.

A konyakot, rumot, likőrt és speciális pálinkákat a magánvállalatok készítik a monopol által kiadott engedély alapján. Ilyen engedélyt szeszgyárak nem kaphatnak. Szeszgyárak épületeiben vagy szomszédságában levő épületekben nem állíthatók fel likőr, rum és konyakgyárak. Egyedül konyak állítható elő olyan borszeszgyárakban, amelyek erre engedélyt kaptak.

A rum, likőr és konyak gyártásához szükséges szeszt a monopoliumtól kell beszerezni.

rek és más ipari cikkek gyártásához szükséges denaturált szeszt a monopolium által megállapított redukált áron adható ki.

Monopolizált termékek kicsinybeni eladása magasabb vagy alacsonyabb áron, mint amelyet a monopol megállapított, tilos.

Azok, akik monopolpálinkát árusítanak, nem hozhatnak forgalomba szeszt, borszeszt vagy monopolpálinkát más edényben, mint amelyet a monopol kiad. Nem változtathatják meg a pálinka erősségét, ízét és színét, nem rongálhatják meg az edényeken vagy üvegeken levő feliratokat, pecsétet, olmot stb.

Denaturált szeszt csak legalább 85 fok erősségben hozható forgalomba.

Seszt és monopolizált szeszszesitalokat csak a monopol exportálhat.

*

A szesztörvény tulajdonképpen csak az eladási monopolt valósítja meg a szesz-

Látogassa meg a

Budapesti

Nemzetközi Vásárt

május 7—16

Több mint ezer kiállító
200 szakma!

Élelmiszer, textil, bútór, építőipari, bőr, vas és gép, turisztikai és számos egyéb csoport.

Kézműipari és háziipari csoportok.
Rádiófon üzenhet haza!

50%-os utazási kedvezmény
május 2—24-ig

Romániában a visszautazásnál, Magyarországon úgy az oda, mint a visszautazásnál.

Magyarországon ezenfelül 33%-os kedvezmény a magyar vidék megtekintésére!

Vízummentes határátlépés!
Nagymérvű kedvezmények gyógyfürdőkbe, színházakba és szórakozóhelyekre.

Vásárigazolvány és felvilágosítás kapható

Budapest: a vásáriródnál, V. Alkotmány-u. 8.

Brassóban: Hermes, Biroul de Voiaj si Casa de Schimb Str. Voevodul Mihai 3. Cie Int. de Wagon-Lits, Str. Portei (Korona-szállóval szemben). — Europa menetjegyiroda és pénzváltófüzlet Korona-szálló épületében.

gyárak tulajdonjogának kérdését nem érinti, bár az intenció az, hogy a gabona szesznek a

forgalomból való fokozatos kivonásával 20 év alatt a gyárakat megváltssa az állam.

Bár a törvényben nincs benne, a parlamenti tárgyalások alkalmával elhangzott nyilatkozatok szerint,

az új rezsim fenn fogja tartani a nagykereskedelmi rendszert.

A törvény többi rendelkezéseit, amelyek a szeszilletékekre, az italmérsési engedélyek rendszerére, a kisüstökön előállított gyümölcspálinkák forgalombahozatalára vonatkoznak, már ismertettük.

Ötszáz lej a korpa exportvámja

Bukarest, április 28.

A pénzügyminisztérium rendeletet küldött a vámokhoz, melyben közli, hogy a korpát a jövőben a kivitelnél ne kezeljék, mint gabonaterméket, illetve ne eszerint vámolják el, hanem 500 lejben vagononként, mert a kormány ennyiben maximálta a korpa export-vámtaxáját.

Rádió műsor

Péntek, április 29.

Bukarest. 20: Istentisztelet. Utána: Hírek, időjelzés. Az állomás több műsort nem ad. — Budapest. 10.15: Postászenekar. Közben 10.30: Hírek. 13: Déli hangverseny. 13.05: Mándits-szalonzene. Közben 13.25: Hírek. 15.45: Hírek. 17: Stumpf Károlyné előadása: Háztartási tudnivalók. 17.45: Időjelzés, hírek. 18: Szalay László dr.: Szuhay históriák. 18.30: Hgv. Diósy Edit, Dáni Desző (ének) és Baranyai Gyula (gordonka) közreműködésével. 19.40: Gyorsirótanfolyam. 20: Tomcsányi István rádiómérnök felolvasása rádiójelenségekről, távolbaljárásról. 20.30: Száderzenekar. 21.20: A rádió külügyi negyedőrája. 21.35: Schöpfung Aladár „A Bozory portán” c. vígjátéka. Utána: Időjelzés, hírek. Majd: Bura Károly cigányzenekara. Közben 12: Hankiss János dr. franciayelvű előadása: Francia követjárás Budapest 1865-ben. — Bécs. 12.30: Silvingzenekar. 13.40: Gramofon. 14.10: Gramofon. 16.25: Gyermekóra. 17.50: Dayos Béla zenekara gramofonon. 18.35: Paul Whiteman hanglemezek. 20.20: Leopoldi és Milskaja vídám dalai. 21: Miről beszélnek Amerikában. 21.15: Grosz: Egy kis dallam című zenés hangjátéka. 22.30: A népek hangja a drámában, ciklus a Burgszínházról. 22.35: Hírek. 22.50: A zenélő papír. 23.20: Pausperlzenekar.

KERESKEDŐK KÖNYVEIÉRT MÉRLEGEIT ÉS
BARMELY HASONLÓ MUNKA ELVEGZÉSEIT VALLALJA
G. MIGOL AUTORIZÁLT KÖNYVELO
STR. 13 SEPTEMBRIE 3

A PÁRIZSI LEÁNY

Irt: ORBÓK ATTILA:

A főszolgabíró zavartan, megszeppenülten s éppen azért dühösen is ment tovább. Tagadhatatlan, hogy a leány megleckézettte, őt, az egykori Don Juant, hies gavallért. Ugy érezte magát, mintha tüzes vasalóhoz nyúlt volna és restelkedett, hogy megégette a körmet.

— Nem valami szimpla kis teremtes — tűnődött magában. — Jó éles nyelve van. És a nagyszony alaposan megduzzasztotta az önértetét. Csinos kis „boltoskisasszony” de nagyon a fejébe szállt a jó mód. Az ördög tudja, hogy mit is gondoljon róla az ember... És hogyan kezelje... Ilyen gögösen még nem beszélt fruska velem...

Bosszus, rosszkedvű lett és alaposan megugratta alárendeltjeit.

Botjával mérgesen verdeste lovagló csizmája szárát és rémitgette az urakat:

— Nem jól vezették a mentést! Rögtön telefonozni kellett volna a szomszéd községeknek segítségért... És nem megvárni, amíg három utca lángbaborul. Felelőssé kell tennem az urakat, hogy a katasztrófa ilyen méreteket öltött!

Suzy és Lehota hajnaltájt kerültek haza, fáradtan, csatározva.

A nagyszony egész éjszaka nem aludt hanem az ablaknál ült virrasztott és nézte a vöröslő határt, leste „leánykáját”. Suzannenak, mielőtt megérkezett, el kellett mesélnie a pusztulást, Lehota bátor viselkedését, a főszolgabíróval lefolyt diskurzust. Suzy elmondta, hogy leszámítva Laki Jánost, csupa szegény embert érte kár; főként zsuppfedeles házak égtek le.

Természetesen találta, hogy a nagyszony, aki a jótékonykodásban mindig elől járt az összes megyei birtokosok között, a kárvallott nagypándosi szellemek segítségére fog sietni.

— Majd küldünk pár mázsa lisztet, szalonnát, élelmet és pénzt is a szerencsétleneknek, — mondta a leány — ugye, tante-im.

De legnagyobb csodálkozására a nagyszony tagadólágrázta a fejét.

— Nem lehet, leánykám... A nagypándosiaknak én nem küldhetek semmiféle adományt...

Suzy megdöbbenve nézett Vannaynéra. Nem értette, mi történhetett, hogy a

nagyszony talán életében most először nem akar tudni az inséget szenvedőkről.

Vannayné mosolygott:

— Igen, leánykám, én nem küldhetek nekik semmit... Tudod, az már nálunk Vannayaknál ősrégi tradíció, hogy mi család: Monostort támogatjuk, csak a monostoriaknak adunk. Megtörtént már, hogy egyszer Nagyléván volt nagy tűz... Akkor is Monostor községnek adtunk pénzt, s aztán a község küldte el a nagylévaiaknak...

— Most már értem, — derült fel Suzy arca. — Hát csináljuk most is úgy!

— Nem, nem — rázta fekete csipkefőkötös fejét a nagyszony. — Ugy fogjuk csinálni a dolgot, hogy küldünk ötven mázsa lisztet, két mázsa szalonnát, meg tízezer pengőt a te nevedben... Te küldöd leánykám... És hogy tévedés ne történjék, levelet írsz a magad nevében... Berczelly Zsuzsi küldi...

A leány rögtön megértette, hogy miért akarja a nagyszony, hogy ő legyen az adományozó.

Hálásan csókolta meg:

— Oh, tante, te olyan jó vagy, hogy azt csak az Isten tudja és én!

Aztán tapsolt örmébe:

— Soha nem reméltem, hogy valaha ilyen jó dolgom lesz, mint amilyen itt melletted van, drága tante... De azt aztán még almodni sem mertem volna, hogy én, a „Printemps” áruház kisasszonya még hatalmas összeget is fogok adományozni valamikor szegény tűzkárosultaknak. Hogy maecenas leszek. Még megérem, hogy a főbíró ur megkéri a kezemet...

— Nem lenne jó párti neked, — mondta komolyan a nagyszony.

Suzy büszkén kihúzta magát:

— Hát azt hiszed, hogy hozzámennék? Én csak annak a felesége leszek, akit szeretek. De szerencsére nem vagyok szerelmes...

A nagyszony faggatta egy kicsit:

— Mégis, akiket ismersz, ki tetszett eddig a legjobban neked?

— Lehota, — mondta mosolygva a leány. — Látod, az jó fiú. És ha primitív is, legalább egy kicsit bolond... Mert a többiek rettenetesen józanok. Még véletlenül sem tudnak nagylelkűek, jók lenni. Szegények...

— Tudom, hogy kedveled a pajtásodat... De nem is veszed férfi számba... Azonban melyik az, amelyiket a legkülönbnek tartod?

— Mágori... Ó rokonszenves... És ha nem lenne Izabellába szerelmes, élvezhető volna a társasága... Tudod, tante, én nagygényű vagyok... A szerelmes ember pedig csak olyan, mint az árnyék... Annak a nőnek az árnyéka, akibe szerelmes...

Rögtön beszélgettek, még meg is kávéztak együtt, csak aztán tértek pihenőre. A nagyszony azzal az anyai aggodalommal hajította fejét párnájára, hogy vajjon mire bízhatná az ő leánykáját, ha majd az Ur elszólítja őt. Suzanne boldog mosollyal ajkán szenderült mély álomba; boldoggá tette a nagyszony finom gondolata, hogy ő, Berczelly Zsuzsanna fog adakozni... Ő, akinek minden vagyona őt ruha és két tucat selyemharisnya volt...

Három nap múlva Lehota kísérté el az élelmet vivő szekeret Nagypándosra és ő vitte a tízezer pengőt is, Suzy levelével.

A segítő bizottság, melynek vezetői Gerely alispán, Dobonits István képviselő és Kazacsi főbíró voltak, éppen a község-házban tartott ülést.

Lehota az alispánnak adta át a levelet, aki nagyon barátságos ember volt s az igazgatót segédjegyzőt olyan szívélyesen fogadta, hogy az egészen felbátorodott és a főbíró ur jelenléte ellenére is egészen értelmes válaszokat adott Gerely kérdéseire.

Az alispán felbontotta Berczelly Zsuzsi nagy pecsétetes levelét, kivette a tiszdarab ropogós ezrest, vidáman csettintett nyelvével, aztán meglepetve olvasta el a levelet:

— Hát nem a nagyszony küldte? — kérdezte az alispán. — Berczelly Zsuzsi... Ki az?

— A nagyszony kis huga, aki a tavasszal jött Párizsból, — válaszolta Lehota és önkéntelenül hozzátette: — Valóságos angyal, nagyságos alispán ur!

A főbíró csodálkozva nézett az alispánra:

— A Berczelly kisasszony írta alá a levelet?

— Nem aláírta, hanem ő írta... Az ő adománya... Olvasd el.

Átadta a levelet Kazacsinak és megjegyezte:

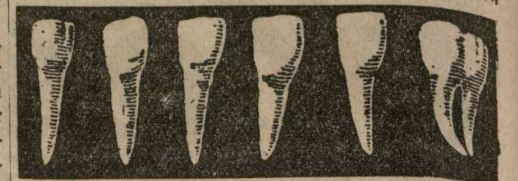
— Hallottam már a kisleányról... Nagyon intelligens lehet. Rég nem olvastam ilyen kedves, közvetlen, meleg levelet.

— Igen... A nagyszony stílusa, — mondta a főbíró... Természetesen majd Vannaynénak kell megköszönnünk a nagylelkü adományt...

Lehota közbevágott:

— Az adományt Berczelly Zsuzsi kis-

Ne hanyagoljuk el a fáió és vérző foghúst.

Pyorrhoe

okozza az egyébként egészséges fogak kihullását. Ha gyöngye, vagy könnyen vérző a foghús, akkor úgy a támasztékul szolgáló foggyökér, mint a foghús a pyorrhoe támadásainak minden védelem nélkül ki van téve. Igen gyakran előfordul, hogy a támasztékú megfosztott fogak annyira elgyöngülnek, hogy kiesnek, vagy ki kell őket húzni.

A fogak fehéreknek és erőseknek látszhatnak. Csak addig bizonyos azonban, hogy ki nem hullanak, amíg a foghús a fogak e védőerős és egészséges. A foghús ápolása ugyanolyan fontos, mint a fogaké.

A Gellé Freres-féle fogpép speciális szer a foghús felelevenítésére és erősítésére, mely oknál fogva a fogorvosok ajánlják.

A Gellé Freres-féle fogpép naponta használandó. Tekintettel arra, hogy a legtekélyesebb fogtisztítószer, a legnagyobb bizalommal alkalmazható.

Alacsony áron gyógyszerárakban, drogériákban és jobb illatszertárakban kapható.

asszony küldte!

A torkán akadt hirtelen a szó és bele-sápadt merészségébe, hogy kérdés nélkül mukkanni mert.

Kazacsi gunyosan végigmért a segédjegyzőt:

— Ugyan miből adhatja a kisasszony tízezer pengőt? Párizsban kiszolgáló leány volt egy boltban...

Az alispán félbeszakította:

Bizonyára Vannayné adta a pénzt a Berczelly kisasszonynak. Igazán nem tartozik reánk, hogy kutassuk, honnan szerezte a kisasszony. Kétségtelen, hogy a néne akarta, hogy ő legyen az adományozó. És neki is fogjuk megköszönni... Nem lenne ildomos, hogy a nagyszony-nak köszönjük meg... Tiszteletben kell tartanunk intencióját...

A főbíró elhallgatott. A képviselő is helyeselte az alispán álláspontját s még hozzátette:

— Ugy vettem észre, hogy nagy animozitással viseltetnek Monostoron a Berczelly kisasszonnyal szemben. Főként azért, mert Párizsban megkereste a kegyeret; szegény és elhagyott árva volt reászorult, hogy munkát vállaljon.

Folytatása következik.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Negyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bucaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Gyümölcsfák

orgona, magastörzsű bokor és futórósák nagy választékban, mélyen leszállított árak mellett kaphatók kertészetemben és péntekenként a piacon.

Bayer Ferenc

Brassó, Kereszt-ú. 23/c

Eladó 500 mázsa egészséges zöld préselt széná 140. Szabó László Cristur. 17690

Székeludvarhelyen, elsőrendű fekvésű vendéglő, nagy belsőval, eladó. Felvilágosítást ad Varró Elek ugyanott. 17664

Megvételre keresek egy műhengert és turbinát jékarban. — Múmalom, Csikmadéfalva. 17721

Türkös 544 szám alatt eladó vagy hasznosbérbe kiadó négy szobás lakás volt gyapjúfűsítő helyiséggel, értéklődni lehet Borcsa Gyulánál, Türkös. 17708

Szekrények, székek, asztalok, különféle háztartási felszerelés, gramofon sok lemezzel, hegedű, eladó. Ertekezni Hosszudica 197. Brassó. 17714

KOVÁCSSZERSZÁM SZABADKÉZBŐL ELADÓ. Brassó, Vasut-uca 106. 17711

Allást nyer

Elsőrendű, büffében jártas, jó írási készségű május 1-ére felvétetik. Buffetut Central, Tg.-Mureş. 17670

Tanulóleányok női szabóság, valamint női kalap-csalon részére felvétetnek. M. Neumann, Braşov. 17668

Önálló levelezőnő, perfekt gyors- és gépírási tudással, román nyelvismerettel, felvesszék. Referenciával és fizetési igényekkel kitöltött ajánlatokat „Fás” jelígen a bucaresti kiadóhivatal továbbít. 17716

Josif Florenz mérleg- és fém-áruháza Oradea, keres Regát részére vaskereskedőknél jól bevezetett képviselőt, referenciákkal. Előnyben részesül, ki saját számlára dolgozik. 17717

Keresek fiatal szász kertészeket, akik nagy kertészetben már dolgoztak, Bukarest melletti kertészet részére. Személyes jelentkezés május 1-én a brassói Korona szállodánál, a portánál. Heresti ur keresendő. 17713

Lakás

Belvárosban modern 4 szobás lakás, egész első emelet, kiadó. Brassó, Villa-utca 2. Petcu líkőrgyár. 17653

Vegyes

50,000 lej kölcsönt keresek. Kifogástalan garancia mellett. Választ „Ingatlanra” a brassói kiadóba. 17712

FIATALOK tanácsadója. Szerelmi levelező, kiegészítve a társaság illemszabályaival. Bélyegnyelv, virágnyelv, stb. Ára színes borítólappal 40 lej.

Foghúzás érzéstelenítéssel 60 lej, fogtömés platinamalámmal 100, aranykorona 22 karátos 400—450. Délután 3—8. Bukarest, Strada Silvesiru 30. 17593

Grätzer:

Fejtorna

című könyvet. 2500 rejtvejt (megfejtéssel együtt) 50 keresztrejtvejt, 350 elemesport, sakk, optika, hibakép, rejtvejt, humor, híres emberek rejtvejtvei stb. Ára 90.— postai küldéssel 100 — utánvétellel 115 — lej. Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában.

UJDONSÁG!

PITIGRILI:

A 18 karátos szüz

Meséje izgalmasan érdekes túlfűtött szenvedélyes és mélységesen szép, hol könynyekig megneveteti az embert.

A 264 oldalas könyv ára 84 lej

Kapható a BRASSÓI LAPOK Könyvosztályában

Asszonyok, lányok

rövid idő alatt megtanulhatnak szabni, varrni, egyben elkészíthetik tavaszi ruháshűkségeit is.

A varró- és szabászati m. iskolában

SZMUK FLÓRA

Brassó, Szent János-utca 5.

Kívánságra iparhatóságnál szerződöttes!

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő:

A BRASSÓI LAPOK nyomdavidálatának kiadása és rotációs nyomása, Brassóban.

Fiókkidóhivatal és szerkesztőség Hunyad és Alsófehérvármegye részére Déva, Str. Ion Creanga 2. Telefon 17. (Baioh Géza).

Főmegbizott a Regát részére: Dán Mózes, Bukarest, Str. Mihai Cogălniceanu 30. MEGBIZOTTAK. Bukarest: Dán Dániel, Gerő Sándor, Kohn Jenő és Bartalis Ferenc. Ploesti: Grün Simon — Dés: Oszián Kálmán (Kovács Samu-ú. 8) — Kolozsvár: Neumann Ignác (Str. Dubalarilor 7. volt Timár-utca) — Torda-Aranyos, Marostorda — és Kisküküllő-megyékre kerületi megbízott Bernát Ernő (Tg.-Mureş, Str. Câmpului 8.) — Marosvásárhely: Benjámín Árpád, (Piaţa Regele Ferdinand 53) Nagyszeben: Szigetváry László (Str. Turutului 13.) — Nagyvárád: Szabó László (Strada Constantei 2.) — Szatmár: Váradi József (Csokonai-utca 10.) — Udvarhelymegye és Székelyudvarhely: Varró Elek (Orbán Balázs-utca 31.) — Szilágyosmilyó: Helperin Ernő. — Temes, Arad — és Krassószörényvármegyék: Némegy Gábor (Temesvár, IV. Bem-utca 31) — Torda: Dénes József (Str. Regele Ferdinand 25.)

Központi szervezők pénzfelvételei jogosultsággal: Bartha Géza, Dán Mózes. HIRDETÉSEKET felvesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk